

Ministeriet for Grøn Trepert
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Vejledning om permanent ekstensivering 2026

Marts 2026

Vejledning om permanent ekstensivering 2026,
marts

Denne vejledning er udarbejdet af
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
i marts 2026

Foto: Skyfish
© Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vand-
miljø

Ministeriet for Grøn Trepert
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@sgav.dk
www.sgav.dk

ISBN 97887-85502-19-3

Indhold

1.	Introduktion til permanent ekstensivering	5
1.1	Formål.....	5
1.2	Nyt i denne version	5
1.3	Hvem kan søge?.....	5
1.4	Ejerskab.....	6
1.5	Hvad gælder, hvis mit tilsagn udløb i 2025?	6
1.6	Vigtige datoer.....	7
1.7	Hjemmeside og nyhedsbreve	7
2.	Hvilke arealer kan du søge permanent ekstensivering til?	8
2.1	Arealet skal være indberettet i fællesskemaet 2022-2024	8
2.2	Arealet skal være registreret som enten kulstofrigt landbrugsjord eller befinde sig i et område med stort kvælstofindsatsbehov	8
2.3	Mindste areal for tilsagn og marker.....	8
2.4	Hvilke arealer kan du ikke søge permanent ekstensivering til?	8
2.4.1	Styrelsens tilskudsordninger	8
2.4.2	Arealer i uafsluttede klima-lavbundsprojekter og vand- og klimaprojekter	9
2.4.3	Arealer med restriktioner eller forbud.....	9
2.4.4	Arealer med andre reguleringer	10
2.4.5	Du kan ikke søge tilsagn til permanente afgrøder.....	10
2.4.6	Øvrige arealer der er udelukket fra tilskud	10
2.4.7	Husk at tjekke dine arealer for nye § 3-registreringer	11
2.4.8	Er der fejl i registreringen af dine arealer?	11
3.	Hvilke forpligtelser skal du opfylde på arealet?.....	12
3.1	Du skal opfylde en række forpligtelser i tilsagnsperioden – og efter tilsagnsperioden	12
3.2	Arealet skal henligge som ekstensivt græs- eller naturareal.....	12
3.2.1	Du skal huske rydningspligten	12
3.2.2	Må jeg etablere skov eller småbiotoper på arealet?	13
3.2.3	Må jeg have anlæg til vedvarende energi på arealet?	13
3.3	Forbud mod pesticider	13
3.4	Forbud mod gødskning	13
3.5	Forbud mod omlægning.....	14
3.6	Undtagelse fra forbud om jordbehandling og såning i 2026-2028.....	14
3.7	Forbud mod tilskuds fodring.....	15
3.8	Erosion.....	15
3.9	Arealet skal indgå i klima- eller vandprojekt.....	15
3.9.1	Arealet kan indgå i andre typer af projekter - frivilligt.....	15
3.10	Vi tinglyser servituten.....	16
3.11	Hvad må jeg gøre på arealet?	16
3.12	Du kan søge permanent ekstensivering til arealer, hvor der var efterafgrøder i 2025	17
4.	Tilskudssatser.....	18
4.1	Hvor stort er mit tilskud?	18
4.2	Du kan se tilskuddets størrelse i det vejledende referencekort 2022-2024.....	19
4.3	Hvornår får du tilskuddet udbetalt?	19

5.	Hvordan søger du?	20
5.1	Hvordan søger du permanent ekstensivering?	20
5.2	Frist.....	20
5.3	Referencekort 2022-2024	20
5.4	Hvilke afgrødekoder skal jeg bruge?	21
5.5	Menighedsråd og kirker	22
6.	Kombination med andre ordninger og konditionalitet (GLM 10)	23
6.1	Hvilke ordninger kan du søge på samme areal?.....	23
6.1.1	Grundbetaling til projektarealer.....	23
6.2	Du skal også opfylde konditionalitetsreglerne.....	24
6.3	GLM 10 – Du kan bruge hele arealet med permanent ekstensivering til at opfylde 4 pct.-kravet	24
7.	Prioritering af ansøgninger	25
7.1	Hvordan prioriterer vi mellem ansøgningerne?	25
8.	Ændringer i tilsagn og ejerskab (ejerskifte)	26
8.1	Ejerskifte/ophør af tilsagn	26
8.1.1	Tilsagnet overdrages	26
8.1.2	Tilsagnet overdrages ikke.....	26
8.1.3	Frist for indsendelse af ejerskifteerklæring	27
9.	Kontrol og sanktion	28
9.1	Hvad kontrollerer vi?.....	28
9.2	Hvordan kontrollerer vi?.....	28
9.2.1	Hvordan kontrollerer vi efter tilsagnsperiodens udløb?	29
9.3	Hvis du ikke opfylder betingelserne i tilsagnsperioden	29
9.3.1	Overtrædelse af forpligtelser	29
9.3.2	Hvordan beregner vi din tilskudsnedsettelse og sanktion?	29
10.	Andre regler, du skal kende	33
10.1	Omgåelse af kriterier og forpligtelser	33
10.2	Dispensation	33
10.3	Force majeure og ekstraordinære omstændigheder	34
10.4	Ekspropriation og jordfordeling	35
10.4.1	Ekspropriation	35
10.4.2	Jordfordeling	35
10.4.3	Hvis du vil påberåbe dig ekspropriation som force majeure	35
10.5	Revisionsklausul	35
10.6	Skat af tilskuddet	36
10.7	Særligt om panthavere	36
10.8	Hvis du vil i kontakt med os	36
10.9	Vi indsamler og behandler dine data	36
10.10	Hvis du vil klage over en afgørelse fra os	37
11.	Retsgrundlag	38
11.1	EU-regler	38
11.2	Danske regler	38
	Bilag 1: Sådan søger du tilsagn og udbetaling via ansøgning til permanent ekstensivering	39
	Bilag 2. Anbefalede hjemmehørende plantearter til udsåning	44
	Bilag 3: Vægtningsfaktorer til brug for sanktionering	52

1. Introduktion til permanent ekstensivering

Velkommen til vejledningen om ordningen permanent ekstensivering. I dette afsnit kan du få en kort introduktion til permanent ekstensivering, herunder ordningens formål, vigtige datoer og nyt i ordningen siden 2025.

1.1 Formål

Ordningen permanent ekstensivering har til formål at give tilskud til at ekstensivere landbrugsarealer med henblik på at reducere udledningen af drivhusgasser, begrænse kvælstofudvaskningen og forbedre biodiversiteten.

1.2 Nyt i denne version

Nyt i denne version, marts 2026

- Vi har tilføjet et nyt kapitel, kapitel 8 vedrørende ejerskifte og ejerskiftets mulige konsekvenser for tilsagnet.
- I kapitel 2.4.3. har vi ændret et eksempel i teksten om areal med restriktioner eller forbud.
- I kapitel 3.11 har vi præciseret, at du kan tage et slæt af en vinterafgrøde, som du har sået i efteråret.
- I kapitel 3.13 om ejerskifte er teksten ændret, så den stemmer bedre overens med, hvad der fremgår af bekendtgørelsen.
- I kapitel 4.1 har vi justeret eksemplerne, så det fremgår tydeligt, at satsen beregnes ud fra det ansøgte areal.
- Oversigten over sanktioner i bilag 3 er udvidet ift. manglende eller forsinket indberetning.

Nyt i 2026, januar

- Der er en række ændringer i permanent ekstensivering i forhold til 2025. Ændringer er beskrevet kort i det følgende:
 - Permanent ekstensivering målrettes, dvs. at du kun kan søge permanent ekstensivering til arealer, der enten er omfattet af kortlag med kulstofrige arealer eller arealer med stort kvælstofindsatsbehov, læs mere i kapitel 2.2.
 - På baggrund af målretningen ændres satserne for visse arealtyper. Læs mere i kapitel 4.
 - Tilsagnsperioden ændres fra 1 til 3 år. Husk at du skal at anmelde arealet i ekstensiveringsskemaet i år 2 og 3, læs mere bl.a. mere i afsnit 1.6 og 5.1.
 - Du kan ikke længere søge tilsagn om permanent ekstensivering til arealer med permanente afgrøder, læs mere i afsnit 2.4.5.
 - Referenceperioden ændres til fra 2021-2023 til 2022-2024, læs mere i afsnit 2.1.
 - Der må ikke etableres anlæg til vedvarende energi på arealer med tilsagn om permanent ekstensivering med start fra 2026 og frem, læs mere i afsnit 3.2.3.
 - Som følge af målretningen af ordningen ændres reglerne for prioritering, læs mere i kapitel 7.
 - Da permanent ekstensivering fremadrettet er en del af den fælles EU-landbrugspolitik CAP 2023, bliver ordningen også omfattet af konditionalitet, læs mere i afsnit 6.2.
 - Du kan nu bruge hele tilsagnsarealet til opfyldelse af GLM 10-kravet om 4% uproduktive arealer, så længe arealet indberettes som omdrift eller brak, læs mere i afsnit 6.3

1.3 Hvem kan søge?

Du kan søge permanent ekstensivering, hvis du ejer et landbrugsareal, og du ønsker at udtage arealet fra produktion. Du skal være ejer af arealet ved ansøgningsfristen i april 2026. Læs mere om ejerskabskravet i afsnit 1.3.

Du kan godt bortforpagte arealet, men du er som ejer ansvarlig for, at betingelserne i ordningen overholdes fra 1. januar 2026. Læs mere om forpligtigelser i kapitel 3.

Både privatpersoner, private selskaber og driftsformer som f.eks. ApS, I/S, A/S, private fonde, offentlige myndigheder (kommuner, styrelser) samt vandforsyningselskaber og menighedsråd m.v. kan søge tilsagn om permanent ekstensivering.

Hvis en konsulent søger på dine vegne, skal konsulenten have en fuldmagt til at søge for dig i Tast selv.

1.4 Ejerskab

Vi anser ejerskabskravet som opfyldt, hvis der er fuld overensstemmelse mellem den, der ansøger om tilsagn og den tinglyste ejer. Det betyder f.eks., at hvis et ApS er tinglyst som ejer af arealet, er ejerskabskravet opfyldt, hvis ApS'et ansøger om tilsagn. Omvendt er ejerskabskravet ikke opfyldt i dette eksempel, hvis den tinglyste ejer er en fysisk person.

Hvis du er eneejer af arealet kan du søge via dit CPR-nummer eller din enkeltmandsvirksomhed.

Hvis din virksomhed ejer arealet, skal du søge via virksomhedens CVR-nummer.

Hvis du er medejer af et areal, kan du søge via dit CPR-nummer, din enkeltmandsvirksomhed eller I/S. Du skal være opmærksom på, at når du søger gennem dit I/S, skal ejerkredsen være præcist den samme som de tinglyste ejere af arealet. Tinglysningen af servitutten skal altid underskrives af samtlige lodsejere, inden den kan træde i kraft, og du/I kan få udbetaling.

Der kan være uoverensstemmelser mellem markblokke og matrikelkortet. Da det er afgørende for at få tilsagn, at du er tinglyst som ejer af arealet, kan du ikke få tilsagn til arealer, som du ifølge matrikelregistret ikke ejer. Det gælder også, selvom du evt. skulle have haft rådighed over arealet gennem en længere årrække.

Du kan selv undersøge ejerskab ved at logge ind på tingbogen:

[Tinglysning.dk](https://tinglysning.dk)

1.5 Hvad gælder, hvis mit tilsagn udløb i 2025?

Hvis du søgte og fik tilsagn om permanent ekstensivering i 2025, udløb dit tilsagn den 31. december 2025. Servitutten og dens bestemmelser gælder fortsat, herunder at du ikke må gøde, sprøjte eller omlægge arealet. Det er også et krav i servitutten, at arealet indgår i vådområde- eller klimaprojekt, jf. kapitel 3.9 i denne vejledning.

Du skal huske, at du skal indberette arealet i Fællesskema 2026, hvis du f.eks. søger grundbetaling på arealet. Du skal anmelde arealet med en afgrødekode, der afspejler, hvilke afgrøder, der er på arealet:

- Er der tale om et græsareal, kan du fx bruge afgrødekode 264, hvis arealet er i omdrift eller 276, hvis arealet er permanent græs.
- På naturarealer kan du bruge afgrødekode 321.
- Ønsker du at bruge arealet til brak under GLM10 eller grundbetaling, kan du bruge afgrødekode 310.
- Er der et tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer på arealet, kan du bruge afgrødekode 247, 254 eller 318.

Du kan bruge hele arealet til opfyldelse af GLM 10-kravet om 4% ikke produktive arealer, der er en forudsætning for at modtage den fulde grundbetaling, så længe arealet kan indberettes som "omdrift." Læs mere i [Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

Du kan i udgangspunktet ikke lave yderligere naturtiltag, der forudsætter en omlægning på arealet. Du kan dog søge en dispensation fra servitutens bestemmelser hos styrelsen. Vi forventer, at vi vil have en restriktiv tilgang vedr. dispensation fra servitutens bestemmelser.

1.6 Vigtige datoer

Der er en række vigtige datoer og frister, som du skal kende. Ansøgningsrunden for permanent ekstensivering, herunder ansøgningsfristen, finder sted samtidig med ansøgningsrunden for fællesskema. Tilsagnsperioden er 1. januar 2026 – 31. december 2028, for de tilsagn, der er søgt i 2026. Når du søger tilsagn, søger du automatisk også om udbetaling af tilskud. Styrelsen anbefaler, at du søger permanent ekstensivering, inden du udfylder og indsender Fællesskema 2026, da du derved får kontrolleret i skemakontrollen, at du har registreret de rigtige afgrødekoder.

Vi forventer tidligst, at vi kan begynde at udsende tilsagnsbreve fra maj 2026.

Du kan trække din ansøgning om permanent ekstensivering helt eller delvist tilbage indtil senest den 1. juli 2026. Hvis du ønsker at trække din ansøgning (eller dele af din ansøgning) tilbage, før du har modtaget tilsagnet, kan du også det.

Du trækker din ansøgning tilbage ved at skrive til landbrugsstotte-okologi@sgav.dk

Husk at oplyse journalnummer, samt om det er hele ansøgningen eller nogle bestemte marker, du ønsker at trække ud af ansøgningen.

Dato	Det skal du huske
1. januar 2026	Tilsagn om permanent ekstensivering begynder
3. februar 2026	Ansøgningsrunden begynder
22. april 2026	Ansøgningsrunden slutter
Maj 2026	Vi forventer i løbet af maj at begynde udsendelsen af tilsagnsbreve. Vi forventer, at have udsendt de fleste tilsagnsbreve inden for et par måneder.
Maj-juni 2026	Hvis du har en vinterafgrøde på marken, er det tilladt at tage slæt til grønkorn. Afgrøden må ikke høstes til modenhed, læs også kapitel 3.11.
September 2026	Vi forventer at påbegynde tinglysning af servitutten. Du skal som ejer underskrive servitutten, læs mere i kapitel 3.1.
December 2026	Vi forventer at påbegynde udbetaling af tilskud, Se mere under kapitel 4.3
April 2027	Indberetning af arealer i ekstensiveringsskemaet. Fristen er den samme som for Fællesskema 2027.
April 2028	Indberetning af arealer i ekstensiveringsskemaet. Fristen er den samme som for Fællesskema 2028.
31. december 2028	Tilsagnet om permanent ekstensivering med start 1. januar 2026 slutter.
1. januar 2029	Herefter gælder tinglyst servitut for arealet. Krav i servitutten gælder permanent. Det vil sige, at servitutten også gælder ved ejerskifte.

1.7 Hjemmeside og nyhedsbreve

Du kan læse mere om ordningen på Styrelsens hjemmeside. Hvis der sker ændringer i ordningen, bliver det annonceret på Styrelsens hjemmeside samt i Styrelsens nyhedsbreve.

[Forside – Styrelsen \(sgav.dk\)](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § 1, § 4, stk. 2 og § 7, nr. 1, 2, 4, 7 og 8 i bekendtgørelse nr. 130 af 23. januar 2026 om tilskud til permanent ekstensivering

2. Hvilke arealer kan du søge permanent ekstensivering til?

2.1 Arealet skal være indberettet i fællesskemaet 2022-2024

Du kan kun søge permanent ekstensivering til arealer, som har været indberettet i fællesskemaet i mindst et år i perioden 2022-2024. Arealet skal i mindst et år have været anmeldt med en af de afgrødekoder, du kan se i bekendtgørelsens bilag 1 og 2. I internet Markkort kan du finde "Referencekort PE 2022-2024", som er et samlet kort over arealer der har været indberettet i referenceperioden, og med hvilken arealanvendelse. Det er ikke et krav, at du har søgt og modtaget grundbetaling i perioden 2022-2024 til de arealer, som du søger permanent ekstensivering til.

Det er desuden en betingelse, at arealet er et landbrugsareal. Det vil sige, at arealet på ansøgningstidspunktet skal ligge i markblok eller kunne godkendes til at komme i markblok.

2.2 Arealet skal være registreret som enten kulstofrigt landbrugsjord eller befinde sig i et område med stort kvælstofindsatsbehov

Du kan kun søge permanent ekstensivering til arealer, der er udpeget som enten kulstofrigt landbrugsjord eller som er et område med stort kvælstofindsatsbehov med eller uden vådområdepotentiale. De udpegede tilskudsberettigede områder fremgår af det samlede "Udpegningskort - Permanent Ekstensivering 2026" som kan findes under korttemagruppen "Jordbunds- og terrænforhold".

For de kulstofrige arealer gælder videre at arealet skal befinde sig et i område, hvor der er potentiale for udtagning. Det betyder, at området skal udgøre et sammenhængende kulstofrigt areal på mindst 5 ha. Du kan søge permanent ekstensivering til en mark på mindst 0,3 ha. Læs mere i afsnit 2.3.

Det gælder for alle ansøgninger, at mindst 50 pct. af den mark, som du søger tilsagn på, skal befinde sig indenfor de udpegede arealer. Dette kan enten være arealer, hvor mindst 50 pct. består af kulstofrig landbrugsjord, eller hvor mindst 50 pct. af arealet befinder sig på et område med stort kvælstofindsatsbehov. Du kan også søge til areal, hvor mindst 50 pct. af arealet tilsammen består af kulstofrig landbrugsjord og områder med stort kvælstofindsatsbehov.

2.3 Mindste areal for tilsagn og marker

Du kan søge tilsagn om permanent ekstensivering til marker, som udgør et sammenhængende areal på mindst 0,3 ha.

Det vil sige, at du også kan søge tilsagn til en mark under 0,3 ha, hvis marken er sammenhængende med en anden mark, og markerne tilsammen er mindst 0,3 ha. Du kan læse mere om sammenhængende arealer i [Vejledning om grundbetaling](#)

Der er fire tilskudssatser i permanent ekstensivering, læs mere i kapitel 4. Tilskudssatserne har dog ikke betydning i forhold til, om der er tale om et sammenhængende areal. Det vil sige, at du godt kan søge permanent ekstensivering til et sammenhængende areal på 0,3 ha, der udgøres af en mark på 0,2 ha med lav sats og en mark på 0,1 ha med høj sats.

2.4 Hvilke arealer kan du ikke søge permanent ekstensivering til?

2.4.1 Styrelsens tilskudsordninger

Du kan ikke søge permanent ekstensivering til arealer, hvor der pr. 1. januar 2026 er et tilsagn om:

- Fastholdelse af vådområder (tilsagnstype 50, 55, 74, 75 og 76)

- Fastholdelse af naturlige vandstandsforhold (tilsagnstype 77)
- Fastholdelse af lavbundsområder (tilsagnstype 78)
- Etablering af vådområder (tilsagnstype 13)
- Miljøvenlig drift af vådområder (tilsagnstype 16)
- Tilskud til fastholdelse af arealer i vand- og klimaprojekter (Engangskompensation)
- Minivådområder (inkl. omkringliggende arealer. (Du kan dog godt søge til drænopland)
- Tilsagn om skovrejsning

Du kan heller ikke søge tilskud til permanent ekstensivering til arealer, hvor du tidligere har modtaget tilskud fra tilskudsordningen Sammenhængende arealer i Natura 2000-områder.

Du kan heller ikke søge permanent ekstensivering til arealer, hvor du i 2026 søger om tilskud fra ordningerne:

- Økologisk arealstøtte
- Midlertidig ekstensivering
- Varieret planteproduktion
- Miljø- og klimavenligt græs
- Målrettet kvælstofregulering.

Du kan godt søge permanent ekstensivering til arealer, der er omlagt eller under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion, men du kan ikke også søge økologisk arealstøtte til arealet.

2.4.2 Arealer i uafsluttede klima-lavbundsprojekter og vand- og klimaprojekter

Hvis du har planer om at medvirke i et projekt om klima-lavbund, kvælstof og fosfor eller vand- og klimaprojekt, men endnu ikke har indgået en aftale med projektejer, kan du frit vælge at søge permanent ekstensivering.

Hvis du i projektet har indgået en bindende aftale om værditab, salg ifm. en jordfordeling eller salg til staten, er du bundet af dit tilbud.

Hvis du deltager i et vand- og klimaprojekt, og du allerede har indgået en projektaftale, hvori det fremgår, at du har besluttet at søge engangskompensation, kan du vælge at søge permanent ekstensivering i stedet. Du skal dog være opmærksom på, at der er visse forskelle på ordningerne, f.eks. referenceperiode, ligesom du ikke kan søge permanent ekstensivering til § 3-arealer.

Du kan henvende dig til styrelsen, hvis du ønsker at vide, hvad dine muligheder er ift. at søge permanent ekstensivering. Det gælder også hvis du allerede har indgået en projektaftale med en projektejer, men endnu ikke har modtaget kompensationen under projektet.

2.4.3 Arealer med restriktioner eller forbud

Du kan ikke søge permanent ekstensivering til arealer, der er omfattet af en regulering, forbud eller lignende, som betyder, at du **hverken** må tilføre gødning eller pesticider. Du kan heller ikke søge permanent ekstensivering, hvis der er indgået en frivillig aftale, der betyder, at der er økonomisk kompensation, herunder eksempelvis i form af frivillig aftale om grundvandsbeskyttelse med forbud mod gødning og pesticider. Du kan heller ikke søge permanent ekstensivering i 2026 til et areal, hvor der er tinglyst en servitut på baggrund af, at der har været tilsagn om permanent ekstensivering i 2025.

Du kan til gengæld søge permanent ekstensivering til arealer, der kun er omfattet af ét af de nævnte forbud, altså f.eks. kun forbud mod at tilføre pesticider.

Styrelsen anvender kortdata som grundlag for at vurdere, om der kan være eksisterende forbud af betydning for tilskudssatsen, herunder f.eks. § 3-registreringer, 3 meters bræmmer mm. Læs mere om dette i kapitel 2.4.4. og 2.4.7.

Arealet må efter tilsagnsstart gerne vokse ind i § 3-beskyttelse.

2.4.4 Arealer med andre reguleringer

Du kan ikke søge permanent ekstensivering til arealer, der er omfattet af nedenstående tabel 1. I Internet Markkort (IMK) vises de relevante kortlag automatisk, når du åbner kortet.

Du får en fejl i skemakontrollen, hvis der er overlap med den mark, du søger tilsagn på og korttemaet. Dette gælder dog ikke for kortlagene, der fremgår af tabel 1. Derfor skal du selv være opmærksom på overlap med dette korttema og undlade at søge tilsagn til arealet. Læs mere om, hvordan du udfylder ansøgningsskemaet i bilag 1.

Tabel 1: Oversigt over typer af regulering som kan have betydning for tilskudssatsen samt hvilke kortlag vi har i IMK med oplysninger om disse reguleringstyper.

Omfattet af anden regulering (eksempler)	Navn på kortlag i IMK som du kan slå til
<ul style="list-style-type: none">Beskyttet § 3-areal jf. naturbeskyttelsesloven	"§3 2026" (udtræk fra Danmarks Miljøportal pr. 1. november 2025) "§3 søer 2026" (udtræk fra Danmarks Miljøportal pr. 1. november 2025) Du skal være opmærksom på, at du ikke kan få tilsagn om permanent ekstensivering til arealer, der ved tilsagnsperiodens begyndelse er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det gælder også, hvis arealet ikke er registreret som et § 3-areal. Hvis du får kendskab til, at du har søgt til et areal, der er § 3-beskyttet, men som ikke fremgår af § 3-kortlaget inden tilsagnsstart, skal du kontakte os.
<ul style="list-style-type: none">Aftale om grundvandsbeskyttelse eller lignende med regulering, der kan omfatte forbud, der udelukker arealet fra tilskud	"Arealer med pesticidfri og gødningsfri drift 2026". OBS. ikke alle arealer er udelukket fra tilskud (f.eks. hvis der kun er et sprøjteforbud på arealet og ikke andre forbud, læs kapitel 2.4.3)
<ul style="list-style-type: none">3-metersbræmmer	"3-metersbræmmer 2026"
<ul style="list-style-type: none">25-meters beskyttelseszoner omkring vandboringer	"25 m beskyttelseszone om vandboringer 2026"
<ul style="list-style-type: none">GLM-fortidsminder	"GLM fortidsminder 2026"
<ul style="list-style-type: none">GLM-søer	"GLM søer 2026"

2.4.5 Du kan ikke søge tilsagn til permanente afgrøder

Arealet, som du søger tilsagn til, må ikke være indberettet med en afgrødekode for permanent afgrøde i Fællesskemaet i 2025. Arealer må ligeledes ikke være tilplantet med permanente afgrøder ved tilsagnsperiodens begyndelse. Permanente afgrøder er bl.a. lavskov (typisk pil og poppel), frugt/bær (æbler, pærer mv.), elefant- og rørgæs samt asparges.

2.4.6 Øvrige arealer der er udelukket fra tilskud

Derudover er følgende arealer også udelukket fra tilskud under permanent ekstensivering:

- Arealer med eksisterende skov (over 1,0 ha). Hvis arealet med træer er større end 1,0 ha, vil det blive betragtet som skov. Hvis arealet med træer er under 1,0 ha, og i løbet af referenceperioden har været indberettet korrekt som et tilskudsberettiget areal iht. permanent ekstensivering (jf. afgrødekoderne oplistet i bilag 1 og 2 bekendtgørelsen), så vil et areal som udgangspunkt kunne få tilskud til permanent ekstensivering.
- Andre arealer, der vil være udelukket fra permanent ekstensivering fremgår af nedenstående oversigt:

Table 2: Oversigt over arealer, der er udelukket fra tilskud, samt hvilke kortlag vi har i IMK med oplysninger om disse arealer.

Udelukket fra tilskud	Navn på kortlag i IMK som du kan slå til
<ul style="list-style-type: none"> • Arealer med status af eksisterende byzone- eller sommerhusområde, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde jf. kommuneplanens rammedel eller areal i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål 	"Arealer udelukket fra permanent ekstensivering 2026 – lokal- og kommuneplanlagt"
<ul style="list-style-type: none"> • Arealer med etablerede solceller 	"Solcelleanlæg 2026"
<ul style="list-style-type: none"> • EU finansieret projektjord 	"EU-finansieret projektjord"

2.4.7 Husk at tjekke dine arealer for nye § 3-registreringer

Styrelsen anvender kortdata fra Danmarks Miljøportal fra november 2025 til at se, om der er § 3-arealer på arealet, du søger tilsagn på. Din kommune er forpligtet til jævnligt at registrere eventuelle § 3-beskyttede naturarealer, men er ikke forpligtigede til at oplyse dig om, hvis de finder § 3-arealer på et areal, som du ejer.

Du har derfor selv ansvar for at undersøge, om der er nogle nye § 3-registreringer på det areal, du ønsker at søge permanent ekstensivering til. Du kan under navnet "Beskyttede naturtyper" se aktuelle § 3-registreringer på [Danmarks Miljøportal](#)

Hvis du mener at et areal er § 3, men det ikke er registreret som sådan, skal du henvende dig til kommunen for at få en afklaring.

2.4.8 Er der fejl i registreringen af dine arealer?

Hvis du mener, at § 3-registreringen ikke er korrekt, kan du alligevel søge permanent ekstensivering til et areal, der i kortmaterialet er omfattet af § 3-registrering, hvis du opfylder betingelserne beskrevet i dette kapitel.

Det er så en forudsætning for at få tilsagn:

- at du angiver i ansøgningsskemaet, at kommunalbestyrelsen er anmodet om at oplyse, om arealet er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og
- Styrelsen senest 1. juli 2026 har modtaget oplysningen fra kommunalbestyrelsen om, at arealet ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

En tilsvarende mulighed gælder for arealer, der er registreret som fremtidigt byzone- eller sommerhusområde jf. kommuneplanen, eller som areal i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål eller blandet bolig- og erhvervsformål.

Det er så en forudsætning for at få tilsagn:

- at Styrelsen senest 1. juli 2026 har modtaget oplysningen fra kommunalbestyrelsen om, at registreringen ikke er til hinder for permanent ekstensivering.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- §§ 7, 8, 9 og 10 i bekendtgørelse nr. 130 af 23. januar 2026 om tilskud til permanent ekstensivering
- §§ 14 og 16 i bekendtgørelse nr. 1341 af 21. november 2025 om ansøgninger m.v. for landbrugere

3. Hvilke forpligtelser skal du opfylde på arealet?

Når du søger permanent ekstensivering, skal du opfylde en række forpligtelser i både den 3-årige tilsagnsperiode og efterfølgende, hvor der er tinglyst en servitut med disse forpligtelser.

3.1 Du skal opfylde en række forpligtelser i tilsagnsperioden – og efter tilsagnsperioden

Når du får tilsagn om permanent ekstensivering, skal du opfylde tilsagnets forpligtelser. Du skal være opmærksom på, at disse forpligtelser også bliver tinglyst på arealet. Denne servitut gælder permanent på arealet. Du kan læse mere om tinglysning i kapitel 3.10. I de kommende kapitler kan du læse om de forpligtelser, som tilsagnsarealet bliver omfattet af.

3.2 Arealet skal henligge som ekstensivt græs- eller naturareal

Arealet skal, uanset hvad der tidligere har været på arealet, henligge som et ekstensivt græs- eller naturareal i både tilsagnsperioden og den efterfølgende periode. Plantedækket kan bestå af genvækst fra tidligere afgrøder eller naturligt fremspirede planter.

Du kan i tilsagnsperioden 2026-2028 tilså arealet med hjemmehørende arter, hvis arealet har en lav naturværdi, læs mere i kapitel 3.6.

Du må gerne bruge arealet som et græsareal, f.eks. må du gerne tage slæt på arealet eller lade det afgræsse, læs mere i kapitel 3.11.

Du må ikke anvende arealet til at dyrke afgrøder. Det betyder, at du ikke må anvende arealet til dyrkning eller produktion af bl.a.:

- frø
- energiafgrøder
- prydvækster
- pyntegrønt
- juletræer
- skovproduktion

Du må også gerne anvende arealet til rørskår, når dette er fremvokset naturligt. Det må ikke plantes. Vær opmærksom på, at du ikke kan søge permanent ekstensivering til arealer med permanente afgrøder.

3.2.1 Du skal huske rydningspligten

Du skal også være opmærksom på, at du skal opfylde forpligtelsen på arealet i forhold til rydningspligten. Rydningspligten betyder, at du skal vedligeholde alle dine frijorder og arealer med landbrugspligt, så opvækst af træer og buske ikke bliver mere end fem år gamle. Småbiotoper op til 1 ha er undtaget fra rydningspligten.

[Rydningspligt](#)

Hvis du ønsker at lade arealet gro til eksempelvis ved naturlig opvækst af buske og træer mhp. at etablere et naturområde eller skov, skal du anmelde arealet hos kommunen, og dermed kan du undlade at opfylde rydningspligten på arealet.

[Etablering af anden natur](#)

[Etablering af skov](#)

3.2.2 Må jeg etablere skov eller småbiotoper på arealet?

Som udgangspunkt vil det ikke være tilladt at etablere skov eller tilplante arealet med træer. Hvis tilsagnsarealet har en HNV på under 5, er det dog tilladt indenfor tilsagnsperioden at etablere småbiotoper på højst 1,0 ha. Inden for småbiotopen vil det være tilladt at foretage en række biodiversitetstiltag, herunder tilplantning med træer.

Tilplantning i større omfang eller på arealer med en HNV på over 5 vil kræve dispensation fra forbud om omlægning. Vi forventer at have en meget restriktiv praksis i forhold til at tillade skovrejsning og øvrig tilplantning med træer.

Skov på arealet, som du har fået dispensation til at etablere, eller som er kommet gennem naturlig tilgroning, må ikke anvendes til skovproduktion. Du kan læse mere om naturlig tilgroning i kapitel 3.2.1 og 3.11.

Du kan se et kort over HNV-værdien for et areal i Styrelsens Internet Markkort (IMK) eller på [Styrelsens MiljøGIS \(for 2025\)](#)

Om etablering af småbiotoper

Du må etablere småbiotoper med en størrelse på højst 1,0 ha på arealer, forudsat at de har en HNV på under 5. Småbiotoper kan gro til eller der kan tilplantes med henblik på at skabe levesteder for vilde planter og dyr. Der skal være en afstand på mindst 5 meter mellem to småbiotoper.

Du bestemmer selv, hvordan din småbiotop udformes. Du kan tilplante med træer og buske, plante hjemmehørende arter eller etablere vandhuller, så længe det sker indenfor de overstående rammer.

3.2.3 Må jeg have anlæg til vedvarende energi på arealet?

Der må ikke være opsat anlæg til vedvarende energi, herunder solceller, eller påbegyndt anlægsarbejde med op-sætning af anlæg til vedvarende energi på arealet ved tilsagnsperiodens begyndelse. Der må heller ikke opstilles solceller eller vindmøller på arealet efter tilsagnets begyndelse, hverken i tilsagnsperioden eller under servitutten.

Kommer der senere et vådgøringsprojekt på arealet, vil servitutten udgå og afløses af ny servitut. I den forbindelse vil igen tages stilling til forbuddet mod solceller og andre VE-anlæg, hvis det vurderes at være relevant.

3.3 Forbud mod pesticider

Du må ikke bruge pesticider på arealer, hvor du har tilsagn om permanent ekstensivering. Er tilsagnet udløbet, gælder forbuddet stadig, som beskrevet i den tinglyste servitut. Forbuddet gælder også pesticider, der er godkendt til økologisk jordbrugsproduktion.

Du kan i særlige tilfælde opnå en dispensation, hvis du f.eks. skal bekæmpe kæmpebjørneklo samt giftige eller aggressive ukrudtsarter, læs mere i kapitel 10.2. Du skal være opmærksom på, at hvis arealet er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, skal du også søge dispensation hos den relevante myndighed.

3.4 Forbud mod gødskning

Du må ikke bruge gødning på arealer, hvor du har tilsagn om permanent ekstensivering. Forbuddet gælder både kunstgødning, husdyrgødning som gylle og dybstrøelse samt andre gødningstyper som f.eks. grøngødning. Forbuddet gælder dog ikke den gødning, der efterlades af græssende husdyr.

Du må heller ikke tilføre jordforbedringsmidler herunder bl.a. kalk eller præparater, der anvendes i biodynamisk jordbrug.

3.5 Forbud mod omlægning

Du må som udgangspunkt ikke omlægge arealer, hvor du har med tilsagnom permanent ekstensivering. Det betyder, at du ikke må jordbehandle eller grave på arealet, herunder ikke pløje, harve eller fræse arealet. Du må i udgangspunktet heller ikke tilså eller tilplante arealet i tilsagnsperioden (se dog kapitel 3.6). Nygravning af grøfter eller etablering af nye dræn er også omfattet af forbuddet. Du må gerne vedligeholde eksisterende dræn, læs også kapitel 3.11.

3.6 Undtagelse fra forbud om jordbehandling og såning i 2026-2028

På arealer med en lav HNV (Høj Natur Værdi) under 5 er der i tilsagnsperioden en undtagelse fra forbud mod jordbehandling, hvis formålet er at fremme biodiversiteten på arealet.

Du kan i løbet af tilsagnsperioden dvs. 2026-2028 lave den nødvendige jordbehandling og udså hjemmehørende plantearter eller anvende høslæt-materiale fra egnede donor-arealer med henblik på at sprede frø. Er du i tvivl om, hvilke arealer, der kan være egnede som donor-arealer, kan du med fordel kontakte f.eks. en naturmedarbejder i din kommune. Hvis du vil søge grundbetaling til arealet, og du ikke i forvejen har en afgrøde, f.eks. græs, på marken, skal udsåningen jf. grundbetalingsreglerne ske senest 30. april.

Jordbehandling og udsåningen kræver således ikke dispensation fra styrelsen i tilsagnsperioden, men i efterfølgende år vil det kræve en dispensation. Hvis du ønsker at jordbehandle og udså hjemmehørende arter efter tilsagnsperioden, skal du søge en dispensation fra den tinglyste servitut, læs mere i kapitel 10.2.

Om udsåning af hjemmehørende plantearter

Du skal være opmærksom på, at mange af de gængse bestøverblandinger og blomsterblandinger, der kan købes på markedet, *ikke* er omfattet af undtagelsen fra forbuddet mod såning. Disse blandinger vil ofte indeholde arter, der kategoriseres som ikke-hjemmehørende. Det gælder bl.a. arter som solsikke og honningurt. Udsår du en blanding, der indeholder ikke-hjemmehørende arter, kan du derfor risikere en sanktion. Naturlig fremspiring er ikke omfattet af risikoen for sanktion.

Almindelige afgrøder, herunder diverse kornsorter og forædlede græsser, er i denne sammenhæng ikke defineret som godkendte hjemmehørende plantearter til udsåning.

Udsåning af kløvergræsblandinger bør undgås, da de kan dominere arealet i årtier og modvirker ordningens formål ift. biodiversitet.

I vejledningens bilag 2 er angivet en liste over anbefalede hjemmehørende arter/urter til udsåning. Listen er udarbejdet på baggrund af bidrag fra Århus Universitet. Er du i tvivl om, hvorvidt en art, der ikke er på listen i bilag 2, er hjemmehørende eller ej, kan du slå den op i databasen arter.dk.

Her kun du under 'Herkomst' se, om den har en 'Naturlig forekomst' eller f.eks. er 'Introduceret' (ikke-hjemmehørende) eller 'Invasiv' (ikke-hjemmehørende). Haveplanter er ikke med i databasen.

Bemærk, at mulighederne for jordbehandling og udsåning med hjemmehørende arter for arealer med tilsagn om permanent ekstensivering ikke gælder på arealer med en HNV-værdi på 5 eller derover. Det vil sige, at hvis en del af en mark har en HNV-værdi over 5, så må du ikke jordbehandle og tilså på denne del af marken.

Der kan i særlige tilfælde dispenseres fra forbuddet mod jordbehandling og udsåning på arealer med en HNV-værdi på 5 eller derover.

3.7 Forbud mod tilskuds fodring

Du må ikke tilskuds fodre husdyr eller vildt på arealer med tilsagn/tinglyst servitut om permanent ekstensivering. Der er dog en undtagelse ift. kalve under 6 måneder, som må fodres i kalveskjul. Du må også gerne give husdyrene halm til strøelse samt mineraler f.eks. i form af slikkesten. Håndfodring som lokkemiddel anses heller ikke som tilskuds fodring. Dyrene må gerne være på stald om natten.

I særlige tilfælde kan der gives dispensation fra forbud om tilskuds fodring. Vi kan eksempelvis dispensere fra forbuddet mod tilskuds fodring for dyr, der græsser ude hele året, hvis arealet i en længere periode i vinterhalvåret er snedækket, læs om dispensation i kapitel 10.2. Vi giver ikke tilladelse til tilskuds fodring, alene fordi der er udsat for mange dyr på arealet. Du kan også læse om forbud mod overgræsning i afsnit 3.11.

3.8 Erosion

Aktiviteter, bortset fra afgræsning, som ejere og forpagtere iværksætter eller tillader på den del af arealerne, der ligger nærmere end 5 meter fra åbne vandløb, søer over 100 m² og kystlinjer, skal udføres på en måde, der ikke medfører erosion af nævnte del af arealerne. Afstanden regnes fra vandløbets eller søens øverste kant eller for så vidt angår kystlinjer fra årets normale højeste vandstandslinje.

3.9 Arealet skal indgå i klima- eller vandprojekt.

Du er som ejer forpligtiget til at lade arealet indgå i et af følgende projekter, som en offentlig myndighed på et senere tidspunkt sætter i gang:

- etablering af kvælstofvådområde*
- etablering af fosforvådområde*
- etablering af naturlige vandstandsforhold (kun igangværende projekter) *
- etablering af lavbundsområde*
- etablering af fysiske vandløbsindsatser på landbrugsjorder*
- kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering**
- nationale projekter om klima-lavbund, kvælstof og fosfor

* Under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)

** Under Den Europæiske Hav, Fiskeri og Akvakulturfond (EHFAF)

Du er forpligtiget til at indgå i et af de nævnte projekter, selvom du ikke får yderligere kompensation ved at indgå i projektet. I forbindelse med at projektet gennemføres, vil den tinglyste servitut fra permanent ekstensivering blive erstattet af en servitut, som gælder for hele projektarealet.

Du kan i de fleste tilfælde få en indikation af, om din mark potentielt kan komme i betragtning til at indgå i et senere vådområde- eller lavbundsprojekt ved et kigge på et kort over lavbundslande/kulstofrige lavbundslande. I kommuneplanen vil du desuden kunne se, hvilke lavbundsarealer, kommunen har udpeget som arealer, der kan være egnede til etablering af et vådområde. Er du i tvivl ift. din konkrete mark, kan du kontakte din kommune og spørge dem, om dit areal potentielt vil indgå i et af de ovenfor oplistede projekter.

3.9.1 Arealet kan indgå i andre typer af projekter - frivilligt

Arealer, der er omfattet af permanent ekstensivering, kan i visse tilfælde indgå i andre typer projekter, f.eks. visse andre projekter om vandløbsrestaurering eller naturgenopretning. Det vil være frivilligt for dig at indgå i sådanne projekter, og du er ikke forpligtiget jf. regler i permanent ekstensivering til at deltage i disse projekter.

Oftentimes vil projekter som de ovennævnte medføre, at der skal ske en form for jordbehandling på arealerne. Det vil derfor være en forudsætning at der opnås dispensation hos Styrelsen og kommunen, inden projektet iværksættes. Vi foretager en vurdering af, om vi kan tillade projektet. Det er en forudsætning for dispensationen, at projektet ikke strider mod formålet med den permanente ekstensivering, dvs. at fremme miljø, klima og biodiversitet.

Arealer må ikke blive omfattet af andre reguleringer, der ikke er relateret til tilsagnet.

Dit tilsagn om tilskud for et areal bortfalder, hvis arealet efter ansøgningsfristen og med virkning indenfor tilsagnsperioden bliver omfattet af en eller flere af følgende reguleringer:

- § 3-meters bræmmer omfattet af god landbrugs- og miljømæssig stand, og som ikke er en konsekvens af en af de projekter, som du skal indgå i som følge af tilsagnsforpligtelserne.
- Krav i medfør af anden lovgivning, som ikke er en konsekvens af dit tilsagn, og hvor kravet består af både gødnings- og pesticidforbud.

3.10 Vi tinglyser servitutten

Når du søger om tilsagn om permanent ekstensivering, accepterer du, at der bliver tinglyst en servitut på arealet med bl.a. de bestemmelser, der fremgår af kapitel 3.1 – 3.11. Disse restriktioner skal også opfyldes efter udløb af tilsagnsperioden, med mindre styrelsen dispenserer fra disse bestemmelser. Bemærk at det også kan kræve dispensation fra anden relevant myndighed.

Det er styrelsen, der tinglyser servitutten. Det er også styrelsen, der betaler for udgifterne til tinglysning. Du vil modtage et brev i Tast Selv, når servitutten ligger klar til underskrift. Du skal huske at underskrive servitutten senest 2 uger, efter at vi har oprettet servitutten. Hvis du ikke underskriver servitutten, vil tilsagnet bortfalde. Vi forventer at påbegynde tinglysningen af servitutten i september 2026.

Hvis du har overdraget arealet til anden side, før du har underskrevet servitutten, så er du som tilsagnshaver forpligtiget til at sørge for, at den nye ejer underskriver servitutten. Tilskuddet udbetales til den bedrift, der har søgt om tilsagn og udbetaling af tilskud.

3.11 Hvad må jeg gøre på arealet?

Nedenfor er oplistet nogle eksempler på, hvad du gerne må gøre på arealet, uden at det som udgangspunkt kræver dispensation fra styrelsen. Derudover giver vi også eksempler på tiltag, du i udgangspunktet kan forvente at få dispensation til.

Græsning og slæt

- Du må gerne slå græsset eller tage et slæt på arealet. Du må også gerne lade arealet afgræsse.
- Hvis du har græssende dyr på arealerne, skal du være opmærksom på, at arealet ikke overgræsses, og at plantedækket opretholdes.
- Du må gerne etablere læskure til græssende dyr på arealet.
- Du må ikke tilskudsføre dyr eller vildt (se afsnit 3.7.)

Naturtiltag og tilstandsændringer

- Du må gerne lade arealet ligge hen mhp. naturlig tilgroning med buske og træer. Du skal dog være opmærksom på rydningspligten (jf. afsnit 3.2.1). Skov, som er kommet gennem naturlig tilgroning, må ikke anvendes til skovproduktion.
- Etablering af vandhuller eller paddeskrab på tilsagnsarealet kræver ikke dispensation fra styrelsen. Det kan kræve tilladelse fra kommunen i henhold til planloven.
- Du kan i tilsagnsperioden udså frø af hjemmehørende plantearter på arealer med HNV-værdi under 5 (se også kapitel 3.6).
- Du må etablere småbiotoper med en størrelse på højst 1,0 ha på arealer, der har en HNV på under 5. Det er forbudt på arealer, der har højere HNV. Småbiotoper kan gro til eller der kan tilplantes med henblik på at skabe levesteder for vilde planter og dyr. Der skal være en afstand på mindst 5 meter mellem to småbiotoper.
- Du må gerne vedligeholde eksisterende dræn/dræningsanlæg. Derimod vil f.eks. nydræning, ændringer af eksisterende dræns placering, herunder nedlægning af drænrør i større dybde end hidtil som udgangspunkt ikke være tilladt.

Har du søgt permanent ekstensivering til en mark, må du ikke dyrke arealet fra 1. januar 2026. Hvis der er en afgrøde (f.eks. korn) på marken 1. januar 2026, må du gerne tage et slæt af afgrøden i 2026, mens afgrøden er grøn dvs. inden modenhed. Dette sidestilles med at tage slæt af græs. Du har dog ansvaret for at sikre, at der tages slæt af afgrøden, mens den er grøn. Vi anbefaler, at slættet tages senest i starten af juni.

Vi anbefaler desuden, at du tager billeder i appen Jordbrugsfoto, så du kan dokumentere, at der er taget slæt af grønkorn, og du ikke har høstet korn til modenhed. Du må ikke vente med at høste kornet, til det er modent.

Hvis du ønsker at udføre andre tiltag på arealerne, der kræver jordbehandling, kan du ansøge om dispensation hos styrelsen. Tiltagene skal understøtte ordningens formål, f.eks. ordningens biodiversitetsformål. Eksempler på tiltag, som vi forventer at kunne give dispensation til, omfatter f.eks. tiltag i forbindelse med naturgenopretningsprojekter, herunder aktiv omdannelse af tidligere landbrugsjord til natur (f.eks. jordbehandling som dybdepløjning, hydrologiprojekter m.m.). Du skal også være opmærksom på, at tiltagene kan kræve tilladelse fra andre myndigheder. Du kan læse mere om, hvordan du søger dispensation i kapitel 10.2.

Om afgræsning og slæt

Hvis du vil fremme arealets naturværdi, dvs. øge biodiversiteten, kan det anbefales, at arealet enten afgræsses, eller at du tager et årligt slæt på arealet, hvor plantematerialet fjernes fra arealet. Af hensyn til ynglende vildt og fugle anbefaler vi, at du ikke tager et slæt i perioden 1. maj – 20. juni. Hvis arealet anmeldes med afgrødekode 310, brak, så gælder en forbudsperiode mod slåning den 1. maj til 31. juli.

Hvis du vil fremme blomstrende urter, kan det være en fordel, at et eventuelt slæt tages i perioden mellem 1. oktober og 15. april.

3.12 Du kan søge permanent ekstensivering til arealer, hvor der var efterafgrøder i 2025

Hvis du har haft efterafgrøder på et areal, skal du i udgangspunktet have en vårsået afgrøde på arealet året efter. Du er dog undtaget fra dette krav, hvis du har søgt permanent ekstensivering. Det vil sige, at du godt kan søge tilsagn om permanent ekstensivering til arealer, hvor der var efterafgrøder i efteråret 2025 og samtidig opfylde betingelserne jf.

[Bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget](#)

Du skal dog være opmærksom på at en evt. efterafgrøde ikke må høstes til modenhed og videre ikke må pløjes ned i foråret efter etablering, som normalt er et krav for efterafgrøder. Dette er undtaget, hvis arealet har HNV under 5 og det tilsås en blanding af hjemmehørende arter på arealet, jf. kapitel 3.6.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- §§ 9, 10, 11, 12, 13 og 14 i bekendtgørelse nr. 130 af 23. januar 2026 om tilskud til permanent ekstensivering
- § 4, stk. 2 i bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2024/2025 (plantedækkebekendtgørelsen)

4. Tilskudssatser

Her kan du læse om tilskuddets størrelse, og hvordan vi beregner tilskudssatser. Tilskuddet udbetales som et engangsbeløb.

4.1 Hvor stort er mit tilskud?

Tilskuddet, som du får udbetalt, afhænger af, hvordan du har indberettet dine marker i fælleskemaet i referenceperioden 2022-2024, samt hvilke af de udpegede arealer, som marken overlapper med jf. kapitel 2.2. Når vi fastsætter tilskuddets størrelse, tager vi udgangspunkt i de afgrødekoder, som arealerne var anmeldte med i fælleskemaerne for perioden 2022-2024. Vi forudsætter, at arealerne var anmeldt korrekt. Vi udbetaler hele tilskuddet som et engangsbeløb. Du kan se hvilke afgrødekoder, der giver henholdsvis høj eller lav sats i bilag 1 og 2 i [Bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering](#).

Skemaet herunder viser, hvilken af de fire forskellige tilskudssatser, et areal er berettiget til.

	Areal i omdrift i referenceperioden, kr./ha	Permanent græsareal i referenceperioden, kr./ha
Kulstofrige arealer, jf. tørvekort	82.500	35.500
Arealer med vådområdepotentiale og stort kvælstofindsatsbehov	82.500	35.500
Øvrige arealer med stort kvælstofindsatsbehov	59.500	27.000

Hvorvidt dine arealer har kulstofrige jorder, fremgår af kortlaget "Tørverige arealer – Permanent Ekstensivering" som kan findes på Internet Markkort (IMK). Områder med stort kvælstofindsatsbehov uden vådområdepotentiale fremgår af kortlaget "Stort kvælstofindsatsbehov" i IMK. Begge kort findes under korttemagruppen "Jordbunds- og terrænforhold".

Et areal bliver til permanent græs, når arealet har været udlagt med græs og andet grøntfoder herunder brak i fem år eller mere. Det gælder også, hvis arealet har været jordbehandlet og genetableret med nyt græs og andet grøntfoder eller brak. Du kan læse mere om permanent græs i [Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

Eksempler på beregning af sats for græsarealer

Eksempel 1: Hvis din mark, som du søger tilsagn til, udgøres af over 50 pct. kulstofrig landbrugsjord og var anmeldt med en afgrødekode fra bilag 2 i bekendtgørelsen f.eks. afgrødekode 252 (permanent græs, normalt udbytte) i 2022 og 2023, men anmeldt og dyrket med vårbyg i 2024, så vil du få udbetalt 82.500 kr./ha.

Eksempel 2: Hvis din mark, som du søger tilsagn til, udgøres af over 50 pct. kulstofrig landbrugsjord og var anmeldt med afgrødekode for omdriftsgræs f.eks. afgrødekode 263 (Græs uden kløvergræs, omdrift)

i 2022 og er anmeldt som permanent græs f.eks. afgrødekod 252 (permanent græs, normalt udbytte) i 2023 og 2024 (dvs. år 6 og 7 med græs), så vil du også få udbetalt 82.500 kr./ha.

Du skal dog være opmærksom på, at satserne er med forbehold for betydningen af f.eks. anden eksisterende regulering på arealet jf. kapitel 2.

Vi sagsbehandler din ansøgning på baggrund af de registrerede oplysninger i fællesskemaet, der ligger til grund for evt. udbetalinger af EU-tilskud. Hvis du er uenig i arealets registreringer i fællesskemaet for de pågældende år, skal du bede om at få dette rettet både i fællesskemaet og i ekstensiveringsskemaet (se bilag 1 for en beskrivelse af ekstensiveringsskemaet). Hvis arealet ønskes ændret fra permanent græs til omdrift, skal du skrive en bemærkning. Såfremt ændringen medfører, at du har fået udbetalt midler under en ordning på et forkert grundlag, har styrelsen pligt til at genoptage sagerne.

4.2 Du kan se tilskuddets størrelse i det vejledende referencekort 2022-2024

Når du vil søge permanent ekstensivering, kan du i det vejledende referencekort se tilskuddets størrelse, dvs. hvilken tilskudssats, du er berettiget til– eller om du ikke kan søge permanent ekstensivering til din mark.

Du kan læse mere om det vejledende referencekortet i kapitel 5.3.

4.3 Hvornår får du tilskuddet udbetalt?

Vi forventer, at du får tilskuddet udbetalt i perioden fra december 2026 til 30. juni 2027. Tilskuddet udbetales som et éngangsbeløb.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- §§ 18 og 19 i bekendtgørelse nr. 130 af 23. januar 2026 om tilskud til permanent ekstensivering

5. Hvordan søger du?

Du skal søge permanent ekstensivering i et særligt ansøgningskema, som du finder i Tast selv. Du skal også indtegne dine marker.

5.1 Hvordan søger du permanent ekstensivering?

Hvis du vil søge permanent ekstensivering, skal du udfylde og indsende skemaet "Permanent ekstensivering" (ekstensiveringskemaet), som du kan finde i Styrelsens

[Tast selv](#)

Du skal indtegne de marker, som du søger permanent ekstensivering til i Internet Markkort (IMK). Du skal indtegne markerne, så de har nøjagtig den størrelse og beliggenhed, som du vil søge permanent ekstensivering til. Arealer, som du ikke indtegner, får du ikke permanent ekstensivering til. Du kan læse i bilag 1, hvordan du indtegner dine marker samt udfylder og indsender skemaet "Permanent ekstensivering." Du skal huske at indberette dine marker med tilsagn om permanent ekstensivering i ekstensiveringskemaet fra 2026 og i 2. og 3. tilsagnsår, dvs. hhv. 2027 og 2028.

Styrelsen anbefaler, at du søger permanent ekstensivering, inden du udfylder og indsender Fællesskema 2026, da du derved får kontrolleret i skemakontrollen, at du har registreret de rigtige afgrødekoder.

5.2 Frist

Ansøgning om permanent ekstensivering skal være modtaget i Styrelsen senest kl. 23.59.59 den 22. april 2026.

5.3 Referencekort 2022-2024

Vi har udarbejdet et referencekort ("Referencekort PE 2022-2024"), som du kan finde i Internet Markkort (IMK) under kortgruppen "Vandprojekter" samt i Styrelsens MiljøGIS. Referencekortet er vejledende. Dels tages der udgangspunkt i de indberettede afgrødekoder i fællesskemaet, dels tager kortet ikke højde for al regulering med betydning for satsen.

I referencekortet er der taget højde for følgende regulering:

- § 3 (november 2025)
- 3-metersbræmmer
- 25 meter beskyttelseszone om vandboring
- Forbud om gødskning og sprøjtning ifm. grundvandsbeskyttelse, som vi har kendskab til

Dertil skal du anvende kortet "Tørverige arealer – Permanent Ekstensivering", som viser, hvilke arealer befinder sig indenfor arealer med kulstofrig landsbrugsjorder, samt "Stort kvælstofindsatsbehov"-kortet, der viser de områder, der har stort kvælstofindsatsbehov med vådområdepotentiale- og uden vådområdepotentiale. På disse kort kan du dermed se, hvorvidt dit areal er tilskudsberettiget, samt hvilken sats du kan forvente at få udbetalt for dine arealer.

Når du ansøger, vil en fejl i skemakontrollen slå ud, hvis du indtegner et areal, hvor der f.eks. er overlap med § 3 eller anden regulering.

Når du indtegner en mark, der overlapper matrikelgrænsen/et andet BFE-nummer, vil du blive bedt om at opdele marken, så den ikke længere overlapper flere matrikler/BFE-numre.

Du kan ikke få tilskud, hvis der er indgået aftale med f.eks. kommunen om, at arealet ikke må gødes og sprøjtes, og vi ikke har kendskab til aftalen. Hvis du mener, at der er fejl i kortet, skal du skrive en bemærkning, når du søger tilsagn.

Referencekortet er udarbejdet på baggrund af de afgrødekoder, du har indberettet i dit fællesskema i referenceperioden, oplistet i bekendtgørelsens bilag 1 og 2. Arealerne er kategoriseret som hhv. "omdrift" og "permanent græs". Sidstnævnte gruppe omfatter også nogle af miljøtilsagnsafgrødekoderne, herunder f.eks. 247, 254 og 318. Afgrødekodelisterne i bekendtgørelsens bilag 1 og 2 indeholder ikke alle afgrødekoder, da flere afgrødekoder er vurderet ikke at være tilskudsberettigede. Disse afgrøder fremgår derfor ikke som tilskudsberettigede af referencekortet. Hvis der i kortet er fundet overlap mellem f.eks. en afgrødekode kategoriseret som omdrift og et § 3-areal, har arealet fået mærkatet "Ikke tilskudsberettiget" (dvs. 0 kr.).

5.4 Hvilke afgrødekoder skal jeg bruge?

Hvis du i Fællesskema 2026 (eller senere) søger anden landbrugsstøtte f.eks. grundbetaling til dit areal med tilsagn til permanent ekstensivering, skal du indberette din mark med en afgrødekode. Du skal bruge en af afgrødekoderne i nedenstående tabel. Har du samtidig et tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, er det dette tilsagn, der afgør afgrødekoden.

Arealstatus ift. græstælling pauses i tilsagnsperioden, hvis dit areal får tilsagn til permanent ekstensivering. Efter sammenlagt fem år med græs udenfor tilsagnsperioden vil arealet i det sjette år få status af permanent græs, og arealet skal som udgangspunkt indberettes som permanent græs. Du kan læse mere generelt om græsstatus i [Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

Tabel 2: Oversigt over afgrødekoder, der kan bruges på arealer med permanent ekstensivering

Afgrødekode	Navn på afgrødekode	Anvendelse
247	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0N), omdrift	Anvendes til landbrugsarealer, der opfylder de almindelige betingelser for grundbetaling (uanset om du søger grundbetaling eller ej), og som var i omdrift før tilsagnets start. Dvs. hvis din mark var i omdrift i 2025, skal du anvende 247. Du skal her være opmærksom på, at arealet da vil indgå i grundlaget for, hvor meget af bedriftens omdriftsareal, der i 2026 skal udgøres af ikke-produktive elementer og -arealer (4 pct. kravet, jf. GLM 10). Du kan læse mere om det i kapitel 6.
254	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0 N) permanent græs	Anvendes til landbrugsarealer, der opfylder de almindelige betingelser for grundbetaling (uanset om du søger grundbetaling eller ej), og som før tilsagnets start havde været udlagt med græs og andet grøntfoder i mere end 5 år og derfor betragtes som permanent græs.
310	Slåningsbrak	Anvendes til arealer, der er indberettet som brak under grundbetalingen eller indgår i opfyldelsen af GLM 10. Arealet skal slås mindst én gang om året senest 25. oktober og det afslåede plantemateriale må ikke fjernes fra marken, men må godt opstakkes påmarken. Arealet må ikke afgræsses ved brug af denne afgrødekode. Der gælder en forbudsperiode mod slåning i perioden 1. maj til 31. juli af hensyn til de ynglende fugle.
318	MVJ ej udtagning, ej landbrugsareal	Anvendes til naturlignende arealer, der ikke opfylder de almindelige betingelser for grundbetaling, eller hvor der er tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, med kontrolformen fast græsningstryk eller ekstensiv afgræsning. Koden kan bruges, hvis der ikke søges grundbetaling, eller hvis der søges grundbetaling til projektarealer.

5.5 Menighedsråd og kirker

Som menighedsråd eller kirke er der specielle regler når servitutten skal underskrives af jer og efterfølgende tinglyses.

Det er altid menighedsrådsformanden og en udvalgt tegningsberettiget, der skal underskrive på vegne af kirken/præsteembedet. Det er derfor vigtigt, at I indsender den nødvendige dokumentation, så Tinglysningsretten kan godkende jeres underskrift.

Dokumentation skal indeholde:

- Referat med konstituering af menighedsrådet, med navn og deres titler i menighedsrådet, samt hvem der udover menighedsrådsformanden er udvalgt tegningsberettiget. Der skal herudover være dato og årstal på. Referatet skal være underskrevet.
- Dokumentation for at Kirkeministeriet, stiftsøvrigheden eller provstiudvalget dokumenterer, at menighedsrådet tegner pågældende kirke/præsteembede. Dette dokument skal have en synlig underskrift.

I skal herudover sikre jer, at de matrikler, I ønsker tinglyst, er registeret med den korrekte ejer som adkomstberettiget, og at ansøgningen er lavet med samme ejer.

I kan læse mere om Tinglysningsrettens regler for menighedsråd og kirker på Tinglysningsrettens hjemmeside: [Tinglysningsretten - Kirker, præsteembeder og menighedsråd](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § 3 og § 4 i bekendtgørelse nr. 130 af 23. januar 2026 om tilskud til permanent ekstensivering

6. Kombination med andre ordninger og konditionalitet (GLM 10)

Du kan søge tilskud fra enkelte andre ordninger på arealer med permanent ekstensivering.

6.1 Hvilke ordninger kan du søge på samme areal?

Hvis du har søgt permanent ekstensivering til et areal, kan du også søge følgende ordninger på samme areal:

- [Grundbetaling](#)
- [Ø-støtte](#)
- [Rydning og forberedelse til afgræsning](#)
- [Pleje af græs- og naturarealer](#)

Hvis du søger andre ordninger på arealet, skal du naturligvis opfylde betingelser for både permanent ekstensivering og f.eks.

- grundbetaling, hvor du bl.a. skal opfylde det årlige aktivitetskrav senest den 25. oktober eller opnå grundbetaling til projektarealer (se næste afsnit), eller
- Pleje af græs- og naturarealer, hvor du skal pleje arealet med enten slæt eller afgræsning. Derudover skal du også opfylde betingelserne for tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer.

Du kan søge permanent ekstensivering til et areal, hvor du i forvejen har et tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer.

Hvis du søger grundbetaling, skal du desuden være opmærksom på de generelle tilskudsbetingelser, som skal være opfyldt for at kunne få grundbetaling, herunder til projektarealer. Du kan læse mere i

[Vejledning om grundbetaling](#)

6.1.1 Grundbetaling til projektarealer

For tilsagnsårene 2026-28 vil alle tilsagnsarealer kunne opretholde grundbetalingen. Muligheden betegnes som 'grundbetaling til projektarealer'. Pga. tilsagnsforpligtelsen (artikel 4, stk. 4, litra c), iv), i 2021/2115), anses tilskudsbetingelserne for grundbetalingen som værende opfyldt, hvis betingelserne under permanent ekstensivering er opfyldt.

Når den treårige tilsagnsforpligtelse udløber, skal arealet leve op til de almindelige grundbetalingsforpligtelser med udførelse af årlige landbrugsaktiviteter, hvis du fortsat vil søge tilskud under grundbetalingsordningen.

Hvis arealet ikke kan leve op til de almindelige grundbetalingsforpligtelser efter tilsagnet udløber, kan du vedlægge en erklæring om grundbetaling til projektarealer til dit fællesskema. Du kan få en vurdering af arealets mulighed for, om tilskudsbetingelserne er medvirkende til gennemførelse af Vandramme- eller Natura 2000-direktiverne.

Det forventes, at arealer der ligger i et delvandopland med et kvælstofindsatsbehov, også efter tilsagnsperioden vil kunne opretholde grundbetaling, fordi udtagningen af arealerne bidrager til opfyldelsen af vandrammedirektivet.

For øvrige arealer med tilsagn om permanent ekstensivering forventes det at afhænge af en konkret vurdering, hvorvidt arealerne kan være berettigede til grundbetaling til projektarealer.

Du kan læse mere om retningslinjerne for vurdering af bidrag til direktivimplementering her:

[Vurdering af direktivimplementering i forhold til grundbetaling til projektarealer](#)

6.2 Du skal også opfylde konditionalitetsreglerne

Alle landbrugere, der modtager tilskud til permanent ekstensivering skal leve op til en række konditionalitetskrav. Disse udgør basiskrav, der skal være opfyldt for at kunne modtage tilskud. Du skal være opmærksom på, at der er flere konditionalitetskrav, som du skal leve op til, eksempelvis social konditionalitet, konditionalitet vedr. dyre- og plantesundhed samt regler for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM). Du kan læse mere om

[Konditionalitet](#)

Det er den landbruger, der er tilsagnshaver, som er ansvarlig for, at kravene om konditionalitet bliver overholdt i hele kalenderåret og på hele bedriften. Hvis du ikke overholder kravene om konditionalitet, kan tilskuddet blive nedsat, også selvom alle kriterier og forpligtigelser under permanent ekstensivering er overholdt. Du kan læse mere om ansvarsfordelingen ved overdragelser og støttetæk på siden om

[Konditionalitet](#)

[Du kan læse mere om GLM-krav i Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet.](#)

[Du kan læse mere om social konditionalitet på vores hjemmeside: Social konditionalitet](#)

6.3 GLM 10 – Du kan bruge hele arealet med permanent ekstensivering til at opfylde 4 pct.-kravet

Det er fra 2026 muligt at indberette hele dit areal under permanent ekstensivering som brak i fællesskema mhp. at opfylde 4 pct.-kravet om ikke-produktive arealer og derved leve op til forudsætninger for at modtage den fulde grundbetaling, forudsat at arealet er registreret som omdrift i første tilsagnsår. Dette gælder også arealer, der fik tilsagn om tilskud til permanent ekstensivering i 2025.

Arealer med omdriftsstatus, herunder brakarealer, vil indgå i beregningen af, hvor stor en andel af bedriftens areal, der skal udlægges med ikke-produktive elementer og arealer. Dette får også betydning for arealer, hvor der søges permanent ekstensivering. Det betyder, at marker med permanent ekstensivering, der i 2025 har været et omdriftsareal, skal indberettes med afgrødekode 247 eller 310 i Fællesskema 2026, hvis man f.eks. søger grundbetaling til arealet. Arealer indberettet med afgrødekode 247 eller 310 medregnes som omdriftsareal i beregningen af 4 pct. kravet, i de tre tilsagnsår.

Undtagelse fra 4 pct.-kravet

Nogle bedrifter kan undtages fra 4 pct. kravet. Det gælder, hvis de har mere end 75 pct. af deres omdriftsareal, der anvendes til produktion af græs eller andet grøntfoder, og hvor disse arealer ikke jordbehandles eller omlægges i det indeværende år (samt har en kvælstofnorm på 0). Det drejer sig konkret om afgrødekoderne 247, 264, 285 samt 362. Denne undtagelse kan også omfatte bedrifter med arealer, der måtte indgå i et tilsagn om permanent ekstensivering. Vurderingen af, om du er omfattet af undtagelsen sket automatisk i fællesskemaet under GLM 10 kravet og du vil i fællesskemaet blive oplyst om dette. Er du omfattet af undtagelsen, er du ikke forpligtet til at udlægge mindst 4 pct. af omdriftsarealet til ikke-produktive elementer og arealer. Du kan læse mere om undtagelsen på siden for

[GLM 10](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- §§ 8 og 9 i bekendtgørelse nr. 130 af 23. januar 2026 om tilskud til permanent ekstensivering

7. Prioritering af ansøgninger

Hvis der bliver ansøgt tilskud til et større beløb, end der er afsat penge til, prioriterer vi mellem ansøgninger.

7.1 Hvordan prioriterer vi mellem ansøgningerne?

Hvis der bliver søgt til et større beløb, end der er afsat midler til, prioriterer vi mellem de indkomne ansøgninger for at opnå den størst mulige effekt af midlerne.

Vi prioriterer mellem ansøgte marker i følgende rækkefølge:

1. Først prioriteres landbrugsarealer fra private ansøgere, hvor mindst 50% af markens indtegnede areal er kulstofrige arealer. Hvis der ikke er midler til alle ansøgere prioriteres markerne efter klimaeffekt, idet en mark med større klimaeffekt går forud for en mark med mindre klimaeffekt. Hvis der er flere marker med samme klimaeffekt, og alle marker ikke kan prioriteres, gennemføres et randomiseret valg af den eller de marker, der kan prioriteres.

Markens klimaeffekt fastsættes således (jf. publikation fra Aarhus universitet i 2025):

- I. For marker, der inden for referenceperioden har haft en arealanvendelse, der er omfattet af en af afgrødekoderne i bekendtgørelsens bilag 1: 1,6 ton CO₂e pr. ha ganget med markens størrelse.
 - II. For marker, der ikke er omfattet af pkt. 1, og inden for referenceperioden har haft en arealanvendelse, der er omfattet af en af afgrødekoderne i bilag 2: 1,13 ton CO₂e pr. ha ganget med markens størrelse.
-
2. For den resterende beløb for ordningen prioriteres de nævnte marker i følgende rækkefølge:
 - A. Ansøgte marker fra private, hvor mindst 50 pct. af markens areal udgøres af kulstofrige arealer eller er beliggende i områder med stort kvælstofindsatsbehov og vådområdepotentiale, eller begge nævnte arealer.
 - B. Ansøgte marker fra private, hvor mindst 50 pct. af markens areal er beliggende i øvrige områder med stort kvælstofindsatsbehov.
 - C. Øvrige ansøgte marker fra private.
 - D. Ansøgte marker fra offentlige ansøgere, hvor mindst 50 pct. af markens areal udgøres af kulstofrige arealer eller er beliggende i områder med stort kvælstofindsatsbehov og vådområdepotentiale.
 - E. Ansøgte marker fra offentlige ansøgere, hvor mindst 50 pct. af markens areal er beliggende i øvrige områder med stort kvælstofindsatsbehov.
 - F. Øvrige ansøgte marker fra offentlige ansøgere.

Hvis der ikke er midler til alle ansøgninger under pulje 2, prioriteres markerne, så ansøgte marker, der i referenceperioden har været omdrift under hver gruppe A-F prioriteres efter kvælstofeffekten for den ansøgte mark. Hvis der er flere marker med samme kvælstofeffekt, og alle marker ikke kan prioriteres, gennemføres et randomiseret valg af de marker, der kan prioriteres. Marker under pulje 2, der har været registreret som permanent græs, prioriteres efter markens størrelse, således at en større mark går forud for en mindre.

Markens kvælstofeffekt fastsættes således (jf. publikation fra Aarhus universitet i 2025):

- I. For marker, der inden for referenceperioden har været indberettet som omdriftsareal i fællesskema: 13,3 kg N pr. ha ganget med markens størrelse.
- II. Der fastsættes ingen kvælstofeffekt for marker, der indenfor referenceperioden har været indberettet som permanent græs i fællesskema.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § 5 og § 6 i bekendtgørelse nr. 130 af 23. januar 2026 om tilskud til permanent ekstensivering

8. Ændringer i tilsagn og ejerskab (ejerskifte)

Du skal anmelde ejerskifte af dit tilsagn i ejerskifteerklæringen, som du kan finde på styrelsens hjemmeside. Hvis du ikke anmelder ejerskiftet rettidigt, risikerer du, at tilsagnet bortfalder, og tidligere udbetalt tilskud skal betales tilbage. Du kan i dette kapitel læse mere om, hvordan du foretager et ejerskifte af tilsagnet og mulige konsekvenser.

8.1 Ejerskifte/ophør af tilsagn

Du kan overdrage dit tilsagnsareal til en anden ejer i den treårige tilsagnsperiode. Der er to muligheder:

- **Tilsagnet overdrages** til den nye ejer, som herefter skal opfylde betingelserne, herunder årlig indberetning (se afsnit 8.1.1, Tilsagnet overdrages) eller
- **Tilsagnet overdrages ikke.** Tilsagnet ophører dermed i forbindelse med overdragelsen af arealet, med tilbagebetaling af tilskud for den resterende del af tilsagnsperioden (se afsnit 8.1.2, Tilsagnet overdrages ikke). Du skal være opmærksom, at servituten fortsat gælder for arealet, selvom tilsagnet ophører.

Det er vigtigt, at du anmelder ejerskiftet til styrelsen rettidigt. Hvis du ikke anmelder ejerskiftet rettidigt (se kapitel 8.1.3), kan tilsagnet bortfalde med krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud. Du skal også anmelde et ejerskifte, hvis du skifter CVR-nummer.

Find ejerskifteerklæringen på siden for [permanent ekstensivering](#)

Ejerskifteerklæringen indsendes på mail til landbrugsstotte-okologi@sgav.dk

8.1.1 Tilsagnet overdrages

Hvis den nye ejer ønsker at indtræde i tilsagnet, skal I begge udfylde og underskrive ejerskifteerklæringen, som tilsagnshaver indsender til styrelsen.

Som overdrager skal du være opmærksom på følgende:

- Hvis du kun overdrager en del af dit tilsagnsareal, skal vi vide, hvilket areal, du overdrager. Du skal derfor udfylde bilaget til ejerskifteerklæringen med angivelse af, hvilke arealer der overdrages. Du skal desuden oprette et markkort i IMK, som viser arealerne. Se bilaget til ejerskifteerklæringen, som beskriver, hvordan du gør.
- Hvis du ikke indsender ejerskifteerklæringen inden for fristen (se afsnit 8.1.3), kan tilsagnet bortfalde med virkning fra begyndelsen af det tilsagnsår, hvor overdragelsen finder sted.

Som ny ejer skal du være opmærksom på følgende:

- Som ny ejer indtræder du i tilsagnet fra overdragelsestidspunktet, hvis ejerskifteerklæringen modtages rettidigt i styrelsen. Det vil sige, at du kan indtræde i ordningen med tilbagevirkende kraft.
- Når du indtræder i tilsagnet, overtager du ansvaret for, at betingelser, der gælder for tilsagnet, er opfyldt i hele tilsagnsperioden, læs mere i kapitel 3. Hvis tilsagnet bortfalder efter overdragelsesdatoen, vil det også være dig, der evt. skal tilbagebetale et beløb svarende til de tidligere års tilskud, uanset om det er den tidligere ejer, der har fået tilskuddet udbetalt.
- Efter tilsagnsperiodens udløb er det ejeren af arealet på pågældende tidspunkt, som er ansvarlig for, at betingelser og forbud i servituten overholdes.

8.1.2 Tilsagnet overdrages ikke

Du kan som tidligere ejer lade tilsagnet ophøre, når du overdrager dit tilsagnsareal. Du skal være opmærksom på,

at servitutten fortsat gælder, selvom tilsagnet ophører. Hvis ny ejer ikke ønsker at indtræde i tilsagnet, kan denne undlade at underskrive ejerskifteerklæringen. I denne situation skal du i stedet vedlægge dokumentation for overdragelsen, f.eks. i form af købsaftale eller skøde, hvor datoen for overdragelsen fremgår.

Hvis den nye ejer ikke ønsker at indtræde i tilsagnet, bortfalder tilsagnet for det areal, der overdrages, med virkning fra begyndelsen af det tilsagnsår, hvor overdragelsen finder sted. Det tilskud, der tidligere er udbetalt for arealet for de tilsagnsår, hvor tilsagnet bortfalder, skal du som tidligere ejer betale tilbage. Det vil sige, at hvis tilsagnet bortfalder efter år 2 i tilsagnet, så skal du betale 1/3 af tilsagnsbeløbet tilbage.

8.1.3 Frist for indsendelse af ejerskifteerklæring

Hvis overdragelsen af arealet sker før udløb af fristen for indgivelse af fællesskema, skal ejerskifteerklæringen være modtaget i styrelsen senest ved udløb af ændringsfristen i det pågældende kalenderår. Hvis overdragelsen af arealet sker efter udløb af fristen for indgivelse af fællesskema, skal ejerskifteerklæringen være modtaget i styrelsen senest ved udløb af ændringsfristen i det efterfølgende kalenderår.

Hvis du som tidligere ejer ikke overholder fristen for indsendelse af ejerskifteerklæring, kan tilsagnet bortfalde. Du vil i givet fald blive pålagt at betale penge tilbage for de udestående år af tilsagnet jf. afsnit 8.1.2. Styrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra fristen, jf. nedenfor.

Dispensation

Du kan i særlige tilfælde få dispensation fra fristen for at anmelde ejerskifte. For at få dispensation skal du sende en begrundet ansøgning til styrelsen. Læs mere om dispensationsmuligheder generelt under afsnit 10.2.

Hvis du vil læse om love og regler

Til dette kapitel har vi brugt:

- § 15 i bekendtgørelse nr. 130 af 23. januar 2026 om tilskud til permanent ekstensivering

9. Kontrol og sanktion

I dette kapitel kan du læse om, hvordan vi kontrollerer din ansøgning og dine arealer i den treårige tilsagnsperiode år 2026-2028, samt den efterfølgende periode. Derudover beskriver vi, hvordan vi sanktionerer, hvis du overtræder forpligtelser i løbet af tilsagnsperioden.

9.1 Hvad kontrollerer vi?

Når du søger om tilskud, kontrollerer vi din ansøgning administrativt. Vi kontrollerer blandt andet, om du opfylder betingelserne for tilskud på baggrund af din indsendte ansøgning om tilsagn og udbetaling, din indtegnning i IMK og markblokregisteret.

Vi benytter årligt satellitbaseret kontrol til at kontrollere de faktiske forhold på arealet, herunder at arealerne ikke er blevet jordbehandlet. Vi kan desuden komme på uanmeldte kontrolbesøg for at kontrollere betingelser, som vi ikke kan kontrollere med satellitdata.

9.2 Hvordan kontrollerer vi?

Styrelsens kontrol skal sikre, at reglerne for udbetaling af tilskud og restriktioner beskrevet i servitutten bliver overholdt.

Vi kontrollerer, at du opfylder betingelser i både tilsagn og servitutten på flere forskellige måder:

- **Administrativ kontrol.** Vi undersøger, om du opfylder kriterierne for at få tilskud ud fra de oplysninger, du har indberettet via Tast-selv, herunder om der er arealmæssigt overlappende ansøgninger.
- **Satellitbaseret kontrol.** Vi bruger satellitdata til at kontrollere de betingelser på markerne, som kan kontrolleres med denne metode. Hvis den satellitbaserede kontrol viser, at betingelserne ikke er opfyldt, kan du i mange tilfælde bringe forholdene i orden og undgå en nedsættelse af tilskuddet. Det gør du ved at sende georefererede billeder ind med vores app, som viser, at du overholder betingelserne.

Hvis du er uenig i kontrolresultatet, får du mulighed for at indsende dokumentation, som viser, at du opfylder betingelserne. Hvis høringen er sendt via styrelsens app Jordbrugsfoto, skal du sende din dokumentation ind i form af georefererede fotos via appen. Du kan også efter en satellitbaseret kontrol i Tast-selv ændre eller trække din ansøgning tilbage, for så vidt angår den del, der er berørt af den manglende overholdelse, forudsat at dette sker senest 15. november. Du kan læse mere om den satellitbaserede kontrol på

[Satellitbaseret kontrol](#)

- **Kontrolbesøg på bedriften.** Vi kommer på kontrolbesøg på en del af bedrifterne. Vi varsler som udgangspunkt ikke kontrolbesøg. Det skyldes, at kontrolbesøg kun varsles, hvis varslingen ikke forstyrrer kontrollens formål og effektivitet. Når vi i sjældne tilfælde varsler kontrollen, udfører vi kontrollen inden for 14 dage efter varslingen. Du har pligt til at yde den nødvendige bistand i forbindelse med kontrol af oplysningerne i fællesskemaet og ekstensiveringskemaet. Du skal give adgang til bedriftens arealer samt vise dyrkningsplaner, markplaner, gødningsplaner, nødvendige bilag, registreringer og regnskabsmateriale, forretningsmateriale m.v.

Hvis vi konstaterer, at der er regler, som ikke er overholdt, sender vi en skriftlig høring via Tast selv. Her får du mulighed for at give dine bemærkninger. Vores kommentarer til dine bemærkninger vil fremgå af den skriftlige afgørelse.

9.2.1 Hvordan kontrollerer vi efter tilsagnsperiodens udløb?

Tilsagnet om permanent ekstensivering udløber 31. december 2028, og derefter gælder den tinglyste servitut stadig på arealet, læs mere i kapitel 3.10. Efter den 31. december 2028 kontrollerer vi løbende betingelserne i servitutten med monitorering af det tinglyste areal gennem data produceret af satellit. Hvis vi konstaterer, at du ikke overholder betingelserne i servitutten, kan vi meddele de forbud eller påbud, der er nødvendige for overholdelse af servitutten. Overtrædelser, der sker efter tilsagnsperiodens udløb, har ikke betydning for tilskuddet, men du er forpligtiget til at genoprette tilstanden på arealet. Du kan læse mere om den satellitbaserede kontrol på vores hjemmeside:

[Satellitbaseret kontrol](#)

9.3 Hvis du ikke opfylder betingelserne i tilsagnsperioden

Hvis vi konstaterer, at du har overtrådt betingelserne, afhænger konsekvensen først og fremmest af, hvilken betingelse der er overtrådt. Vi vurderer din sag afhængig af, om det er en overtrædelse af:

- kriterier for tilskudsberettigelse,
- forpligtelser

Kriterier for tilskudsberettigelse er grundlæggende betingelser, der giver adgang til ordningen, eller som skal overholdes i hele tilsagnsperioden. Ved overtrædelse af disse betingelser beregner vi ikke sanktion, men arealet udgår af dit tilsagn, og du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Ved *forpligtelser* forstås de betingelser, der kompenseres for i ordningen. Ved overtrædelse af forpligtelser beregner vi en tilskudsnedsettelse, dvs. tilskuddet for arealet bortfalder helt eller delvist. Derudover beregner vi for større overtrædelser også en sanktion. I bilag 3 kan du se en vejledende oversigt over, hvordan vi tilskudsnedsetter de enkelte overtrædelser. Tilskudsnedsettelsen afhænger af en konkret vurdering i den enkelte sag. Har vi fundet en overtrædelse, vil du modtage et afgørelsesbrev, hvor vi nedsætter tilskuddet, fordi betingelserne ikke er overholdt. Du kan klage over afgørelsen, og du kan læse mere om, hvordan du klager i kapitel 10.10. På de næste sider kan du læse mere om konsekvensen ved at overtræde forpligtelser.

9.3.1 Overtrædelse af forpligtelser

Ved overtrædelse af forpligtelser bliver overtrædelsen vurderet i forhold til:¹

- alvor – hvor alvorlig er overtrædelsen i forhold til ordningens formål?
- omfang – hvilken virkning har overtrædelsen på ordningen som helhed?
- varighed – hvor længe vil arealet være påvirket af overtrædelsen?

Vi laver en samlet vurdering af alvor, omfang og varighed for hver type af overtrædelser og fastsætter vi vægtningsfaktorerne på denne baggrund. I bilag 3 kan du se de vejledende vægtningsfaktorer for hver type af overtrædelser. Læs mere om vægtningsfaktorer i kapitel 9.3.2.

9.3.2 Hvordan beregner vi din tilskudsnedsettelse og sanktion?

I de følgende kapitler beskriver vi, hvordan vi beregner din tilskudsnedsettelse og sanktion. Sanktionen beregnes kun for overtrædelser af typen forpligtelser.

Vi beregner ud fra to forhold:

- Vægtningsfaktorerne - 1, 10, 25, 50 eller 100 procent. Vægtningsfaktorerne er opgjort ud fra overtrædelsens alvor, omfang og varighed.
- Sanktionsfaktoren – en faktor, som ganges med overtrædelsen. Arealmæssigt store overtrædelser giver forholdsmæssigt større sanktioner.

Vægtnings- og sanktionsfaktorerne betyder, at tilskudsnedsettelsen og sanktionen er tilpasset efter, hvor alvorlig overtrædelsen er og hvor stort et areal, som overtrædelsen har berørt. Ved fastsættelse af vægtningsfaktorerne tager vi udgangspunkt i, hvor alvorlig overtrædelsen er i forhold til ordningens formål. Sanktionsfaktorerne er udformet sådan, at vi ved små overtrædelser ikke giver dig en sanktion, men i alvorlige tilfælde nedsætter din udbetaling med et større beløb end det beløb, du egentlig skulle have udbetalt for det areal, hvor der er konstateret en overtrædelse.

¹ Jf. artikel 35, stk. 2 og 3, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

Beregningen af tilskudsnedsettelse og sanktionen sker i trin og på tilskudskategoriniveau, dvs. for hver af tilskudssatserne.

Når vi beregner administrative sanktioner, bruger vi disse begreber:

Begreb	Forklaring
Ansøgt areal	Det areal, som du indberettede (indtegnede i Internet Markkort), og som du søgte om tilskud for under en tilskudskategori.
Kriterier for at få tilskud	Overordnede betingelser, som skal være opfyldt for, at du kan få tilskud under den ansøgte tilskudskategori.
Afvist areal	Den del af det ansøgte areal, hvor et eller flere kriterier ikke er opfyldt.
Godkendt, ansøgt areal	Den del af det ansøgte areal, hvor kriterierne for at få tilskud er opfyldt.
Forpligtelser	De handlinger, som du skal udføre eller undlade at udføre under den ansøgte tilskudskategori.
Overtrådt areal	Den del af det godkendte, ansøgte areal, hvor én eller flere forpligtelser ikke er overholdt.
Overtrædelsesprocent	Det overtrådte areal i procent af det godkendte, ansøgte areal.
Sanktionsfaktor	Den talstørrelse, som det overtrådte areal ganges med for at fastlægge sanktionen.
Tilskudsberettiget areal	Det godkendte, ansøgte areal fratrukket det vægtede overtrådte areal.
Gentagelse	Det er en gentagelse, hvis du også tidligere i perioden 2023-2027 har haft en overtrædelse på trin to eller derover i sanktionssystemet under den samme tilskudskategori.

1. Beregning af tilskudsnedsettelse

Vi vurderer overtrædelserne på markerne og beregner en samlet overtrædelsesprocent. Denne beregning sker ved at gange det areal, hvor der er fundet en overtrædelse, med den tilhørende vægtningsfaktor (dvs. enten 1, 10, 25, 50 eller 100 procent). Herefter lægges de vægtede overtrådte arealer sammen. Overtrædelsesprocenten beregnes som det samlede vægtede overtrådte areal i procent af det samlede fastslåede areal inden for tilskudskategorien:

$$\text{Overtrædelsesprocent} = \frac{\text{Samlet overtrådt areal i tilskudskategori} \times \text{vægtningsfaktor}}{\text{Samlet godkendt ansøgt areal (indenfor tilskudskategorien)}}$$

En overtrædelse på bedriftsniveau anses som en overtrædelse på det samlede areal inden for en tilskudskategori.

2. Beregning af sanktionen

Overtrædelsesprocenten ganger vi med en faktor fra sanktionstrappen. Sanktionstrappen bruges for at beregne en proportional stigning af sanktionen, så sanktionen bliver større ved store overtrædelser.

	Overtrædelsesprocent	Sanktion
Trin 1	0 < overtrædelsesprocent ≤ 10 pct.	Det tilskudsberettigede areal nedsættes. Ingen sanktion

Trin 2	10 pct. <overtrædelsesprocent ≤25 pct.	Det tilskudsberettigede areal nedsættes. Herudover en sanktion på 0,2 x det overtrådte areal
Trin 3	25 pct. <overtrædelsesprocent ≤100 pct.	Det tilskudsberettigede areal nedsættes. Herudover en sanktion 0,3 x det overtrådte areal

Vi finder sanktionen ved denne beregning:

Sanktion = Overtrædelsesprocent x sanktionsfaktor

3. Beregning af samlet tilskudsnedsettelse og sanktion

Tilskudsnedsettelsen og sanktionen udgør tilsammen det beløb, som vil blive krævet tilbagebetalt, hvis tilskuddet allerede er udbetalt. Alle sanktioner beregnes på basis af, at du har fået udbetaling for en treårig periode. Hvis du får en samlet nedsettelse og sanktion på fx 10 ha i en kontrol, dividerer vi derefter det med 3, for at tilbagebetalingskravet afspejler en overtrædelse for kun et ud af de tre tilsagnsår.

Eksempel på beregning

En landbruger har fået et tilsagn om tilskud på 20 ha under en tilskudskategori under ordning permanent ekstensivering.

Overtrædelse 1: Ved kontrollen af arealet viser det sig, at 5 ha er blevet dyrket efter tilsagnets begyndelse (dvs. arealet er jordbehandlet og tilsået med korn). Dette er en overtrædelse af en arealforpligtelse med vægten 1,0. Det vægtede, overtrådte areal udgør derfor 5 ha.

Overtrædelse 2: Ved samme kontrol konstateres, at et andet areal på 2 ha er tilført jordforbedringsmidler. Dette er en overtrædelse af en arealforpligtelse med vægten 0,5. Det vægtede, overtrådte areal udgør derfor 1 ha.

Det vægtede, overtrådte areal for de to overtrædelser tilsammen er 6 ha.

Overtrædelsesprocenten er samlet set 30 pct. ($6 \text{ ha} / 20 \text{ ha} \cdot 100 \text{ pct.}$), og overtrædelsen skal derfor ganges med en sanktionsfaktor på 0,3 x det overtrådte areal (trin 3).

Sanktionen udgør derfor 1,8 ha ($0,3 \times 6 \text{ ha}$).

Da overtrædelsen kun vedrører ét af de tre tilsagnsår, dividerer vi nedsettelsen og sanktionen med tre.

Det overtrådte areal udgør 2 ha ($6 \text{ ha} / 3$).

Sanktionen på 2 ha gange med 1/3 år er 0,67 ha.

Dermed bliver det samlede tilbagebetalingsbeløb bliver tilskud svarende til 2,67 ha (2 ha overtrædelse +0,67 ha sanktion) af det samlede tilsagnsareal.

Hvis du vil læse om love og regler

- § 9, stk. 2 i Lov om Landdistriktsfonden
- § 14, stk. 2, i lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. (CAP-loven)
- Art. 17, 18, stk. 6 og 35 i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækninger af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse.

10. Andre regler, du skal kende

I dette kapitel kan du læse, hvilke andre regler du skal være opmærksom på.

10.1 Omgåelse af kriterier og forpligtelser

Vi kontrollerer også ansøgninger om tilskud for omgåelse af kriterier og forpligtelser. Omgåelse er den betegnelse, vi bruger, hvis en ansøger bevidst forsøger at opnå fordele på grundlag af kunstigt skabte betingelser. Det kan f.eks. være, hvis du deler din bedrift op i flere CVR-numre for at undgå lofter over tilskud for dermed at få mere i tilskud.

Når vi udfører kontrol for omgåelse, ser vi på, om du kan have opnået en konkret økonomisk fordel på baggrund af ejerforhold og relationer til andre ansøgere. Vi vurderer, om dit valg af virksomhedskonstruktion kun har haft til formål at opnå en fordel.

[Gå til vores sider om omgåelse](#)

Svig med tilskudsmidler

Styrelsen kontrollerer ansøgninger for svig med tilskudsmidler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsættelig handling, der påvirker retten til tilskud eller omfanget af tilskud.

Styrelsen politianmelder forsøg på svig med tilskud. Svig med tilskudsmidler kan straffes med fængsel efter straffelovens § 289 a.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Art. 28 i [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\)](#)
- Art. 60 i [Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik.](#)

10.2 Dispensation

Hvis du i særlige tilfælde ikke kan opfylde betingelserne i tilsagnet, har du mulighed for at søge om dispensation. Ansøgning om dispensation skal være skriftlig og velbegrundet. Den sendes til styrelsen, gerne på e-mail til

landbrugsstotte-okologi@sgav.dk

Hvis du har brug for at sende sikkert,

[kan du følge denne vejledning](#)

Når du søger en dispensation, giver du styrelsen mulighed for at vurdere din sag. Styrelsen vil herefter tage stilling til, om din ansøgning kan imødekommes og sende dig en skriftlig afgørelse. Du skal søge dispensation, inden du foretager dig noget, der kan være i strid med betingelserne, f.eks. hvis du ønsker at iværksætte tiltag til forbedring af biodiversiteten, som ikke er omfattet af de undtagelser, der gælder.

Hvis der er tale om helt ekstraordinære og uforudsigelige begivenheder, er der også mulighed for at påberåbe force majeure (se afsnit 10.3).

Dispensation gives kun i særlige tilfælde, og ansøgning skal være velbegrundet, f.eks. i forholdene på tilsagnsmarken. Som udgangspunkt gives der ikke dispensation, hvis vi har varslet, at vi kommer på kontrol. Ligeledes gives der heller ikke dispensation for overtrædelser konstateret på en kontrol. Hvis arealet godkendes i kontrol,

har det ingen konsekvens, at du har fået afslag på dispensation. Hvis der ved kontrollen konstateres overtrædelser, bliver de behandlet iht. sanktionsreglerne.

Ved en kontrol på stedet konstaterer kontrolløren de faktiske forhold på arealerne, der kontrolleres. Alle overtrædelser fremgår af kontrolresultatet – også selvom der er givet dispensation. Hvis der er givet dispensation for særlige forhold, skriver kontrolløren dette i bemærkningen til overtrædelsen. Der vil blive taget højde for dispensationen i den efterfølgende sagsbehandling.

10.3 Force majeure og ekstraordinære omstændigheder

Hvis det på grund af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder har været umuligt for dig at overholde de forpligtelser, der er for at modtage tilskud, kan vi se bort fra den manglende overholdelse, når du opfylder visse krav. For at vi kan anerkende force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal den indtrufne begivenhed have været en helt usædvanlig situation, som:

- du ikke kunne forudse
- var uden for din kontrol
- reelt har forhindret dig i at opfylde dine forpligtelser.

Du skal desuden, efter vores vurdering, have gjort nok for at sikre dig imod begivenheden.

Vær opmærksom på, at der skal være sammenhæng mellem årsagen til, at du ikke kunne overholde kravene og tidspunktet for force majeure-begivenheden eller den ekstraordinære omstændighed.

Force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder kan bl.a. være, hvis:

- tilskudsmodtager er afgået ved døden
- du som tilskudsmodtager er uarbejdsdygtighed i længere tid
- din bedrift i væsentlig grad bliver berørt af en alvorlig naturkatastrofe
- bedriftens stalde bliver ødelagt ved en ulykke
- hele eller dele af din besætning eller dine afgrøder bliver ramt af en sygdom i husdyrpopulationen (en epizooti), en plantesygdom eller en planteskadegører
- du bliver tvunget til at afstå jord eller fast ejendom til staten, altså hvis hele eller en væsentlig del af din bedrift bliver eksproprieret, og ekspropriationen ikke kunne forudses på tidspunktet for, at du sendte din ansøgning.

Eksemplerne er ikke udtømmende, og der vil altid være tale om en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Hvis du eller dit dødsbo vil anmode om force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, så er det en betingelse for at få en ekstraordinær omstændighed godkendt som force majeure, at vi modtager din ansøgning om force majeure senest 15 arbejdsdage efter det tidspunkt, hvor du eller din stedfortræder er i stand til at give en sådan meddelelse.

Hvis du overskrider denne frist, kan vi ikke anerkende omstændigheden som begrundelse for den manglende overholdelse. Vi kan bede dig om yderligere oplysninger, hvis vi har brug for dem for at kunne vurdere sagen.

Uanset, om du har fået godkendt din ansøgning om force majeure, eller om ansøgningen stadig er under behandling, vil det ved en eventuel kontrol blive undersøgt, om tilskudsbetingelserne er overholdt. Hvis det ved en eventuel kontrol konstateres, at tilskudsbetingelserne ikke er overholdt som følge af force majeure, og din ansøgning om force majeure godkendes, vil du ikke blive sanktioneret for manglende efterlevelse af tilskudsbetingelserne.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § 9 i [Bekendtgørelse nr. 1359 af 28. november 2023 om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast selv](#)
- [Art. 4 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækning af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse.](#)

10.4 Ekspropriation og jordfordeling

10.4.1 Ekspropriation

Ekspropriation betyder, at offentlige myndigheder varigt eller for en periode overtager dine arealer. Ved ekspropriation har du ikke selv valgt at overdrage dine arealer, men det sker efter krav fra en myndighed. Når et areal bliver eksproprieret, vil der som hovedregel ikke være krav om, at du skal tilbagebetale tidligere udbetalt tilskud til arealet. Du skal fremsende kopi af den afgørelse om ekspropriation, som du har modtaget fra den pågældende myndighed.

Nedenstående gælder dog også forhold, dvs. hvor du har indgået en frivillig aftale med myndigheden på ekspropriationslignende vilkår, dvs. i tilfælde hvor der ellers ville være sket en egentlig ekspropriation.

Ekspropriation betragtes og behandles dog oftest som offentlige eller af myndighederne godkendte indgreb, som led i fysisk planlægning. Det kan gælde bedriften eller en del af bedriften. Her er den ingen tidsfrist for anmeldelsen. Tilsagnet bortfalder næsten altid for de pågældende arealer, men et bortfald kræver Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's godkendelse.

Hvis du ikke har underrettet Styrelsen om ekspropriationen, og vi ved kontrollen konstaterer, at du ikke har overholdt alle tilsagnsbetingelserne, kan det medføre bortfald og evt. krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.

10.4.2 Jordfordeling

Hvis nogle af dine tilskudsarealer fragår som følge af jordfordeling f.eks. i forbindelse med et naturgenopretningsprojekt i løbet af tilsagnsperioden dvs. 2026-2028, skal du informere os om det. Du skal indsende dokumentation for jordfordelingen, for eksempel ved at indsende kopi af den underskrevne jordfordelingsoverenskomst.

10.4.3 Hvis du vil påberåbe dig ekspropriation som force majeure

Ekspropriation kan påberåbes som force majeure, hvis det vedrører hele eller en væsentlig del af bedriften og ikke kunne forudses på ansøgningstidspunktet. Her skal du kontakte Styrelsen senest 15 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor du er i stand til det. Tilsagnet bortfalder som regel for de pågældende arealer, men kan evt. opretholdes ved midlertidige ekspropriationer. Læs mere om ekspropriationer i kapitel 10.4.1.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- lov nr. 96 af 31. marts 1965 om ekspropriationer under ministeriet for offentlige arbejder med senere ændringer
- § 15, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 130 af 23. januar 2026 om tilskud til permanent ekstensivering
- art. 4, stk. 1, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

10.5 Revisionsklausul

Du kan kun få udbetalt permanent ekstensivering under CAP-programmet 2023-2027 for forpligtelser, som er mere vidtgående, end hvad du i forvejen er forpligtet til. Hvad du i forvejen er forpligtet til, fremgår først og fremmest af love eller bekendtgørelser. Forpligtelserne kan dog også fremgå af afgørelser truffet af en offentlig myndighed, som pålægger dig obligatoriske begrænsninger/restriktioner for dine aktiviteter på et givet areal (pålæg, påbud, forbud og tilsvarende i medfør af lovgivning).

Kommer der nye regler, eller træffer en myndighed en afgørelse, som skærper eksisterende forpligtelser eller pålægger dig nye forpligtelser, skal tilsagnene tilpasses/revideres, så der kun ydes tilskud for forpligtelser, der er mere vidtgående, end hvad du i forvejen er forpligtet til. Dette fremgår af EU-reglers såkaldte revisionsklausul.

Hvis du ikke kan acceptere tilpasningen af tilsagnet, kan du lade hele dit tilsagn ophøre på grund af revisionsklausulen uden krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalte tilskud. Du skal i så fald sende os en erklæring om anvendelse af revisionsklausul. Dit tilsagn ophører så, uden at du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage. Du kan kun gøre brug af denne mulighed i tilsagnsperioden, dvs. i 2026-2028.

Fristen for at indsende erklæringen er den samme som Fællesskemafristen. Du kan dog altid indsende erklæringen senest 8 uger efter, at den nye regel, der påvirker tilsagnet, træder i kraft. Hvis de 8 uger udløber på en helldag, en lørdag eller en søndag, så udløber fristen den første arbejdsdag, der følger herefter.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- §§ 16 og 17 i bekendtgørelse nr. 130 af 23. januar 2026 om tilskud til permanent ekstensivering

10.6 Skat af tilskuddet

Tilskuddet er skattepligtigt, og Styrelsen oplyser til SKAT, hvor meget du har fået udbetalt.

Styrelsen kan ikke sige specifikt, om det har en betydning for vurderingen af din bedrift i skattemæssig sammenhæng, hvis større eller mindre dele af din bedrift bliver omfattet af tilsagn om permanent ekstensivering samt ser vitut om restriktioner i arealanvendelsen. Du kan dog læse mere om bl.a. skat i udtagningsprojekter i et faktaark, som Landbrug & Fødevarer har udarbejdet for udtagningskonsulenterne. Det skal understreges, at Styrelsen ikke har været med i udarbejdelsen af faktaarket:

[Fakta om økonomi og skat i vand- og udtagningsprojekter](#)

Hvis du ønsker en afklaring af, hvad der specifikt vil gælde for netop din ejendom, kan du henvende dig til

[Vurderingsstyrelsen](#)

10.7 Særligt om panthavere

Styrelsen opfordrer til, at ansøger orienterer eventuelle panthavere om engangskompensationen under permanent ekstensivering og, hvis relevant, udarbejder en transport i denne til panthaver. En transport er, når en tilskudsmodtager overfører sit tilskud - eller dele af det - til en anden modtager. Det er muligt for panthavere at få en del af pantet indfriet med engangskompensationen udbetalt i permanent ekstensivering via en transporterklæring. Se mere om transporterklæringer her:

[Notering af transporter \(lbst.dk\).](#)

10.8 Hvis du vil i kontakt med os

- Al kommunikation mellem dig som ejer (eller en konsulent eller andre på dine vegne) og Styrelsen skal som udgangspunkt foregå digitalt.
- Hvis du vil orientere os om ejerskifte eller andre forhold, skal du skrive til os på arealtilskud@sgav.dk
- Hvis du har spørgsmål, kan du ringe til Styrelsen på tlf. 33 95 80 00.

10.9 Vi indsamler og behandler dine data

For at vi kan behandle din ansøgning, behandler vi en række af dine data. Som hovedregel afgiver du disse data i forbindelse med din ansøgning, men i visse tilfælde indhenter vi også data fra andre myndigheder.

Vores adgang til at behandle dine data følger af reglerne for det enkelte tilskud, du søger om.

Vi behandler kun data, der er nødvendige og relevante for det tilskud, der søges. Vi behandler disse data for at sagsbehandle, administrere, udbetale og kontrollere de specifikke tilskud.

I særlige tilfælde kan vi videregive eller offentliggøre dine data. Dog kun hvis vi ved lov er forpligtet til det.

Når vi behandler dine personoplysninger, har du en række rettigheder, blandt andet retten til at søge indsigt i, hvilke personoplysninger vi har registreret om dig. Du har også ret til at få rettet, slettet eller blokeret eventuelt urigtige eller vildledende oplysninger.

[Gå til vores sider med detaljerede oplysninger om vores behandling af dine data](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Databeskyttelsesforordningen

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF \(generel forordning om databeskyttelse\)](#)

- Databeskyttelsesloven

[Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger \(databeskyttelsesloven\)](#)

- Forvaltningsloven

[Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014](#)

- Offentlighedsloven

[Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020](#)

10.10 Hvis du vil klage over en afgørelse fra os

Du vil kunne klage over vores afgørelser til Miljø- og Fødevareklagenævnet via deres klageportal. Det vil altid stå beskrevet i den enkelte afgørelse fra os, hvordan du skal gøre, hvis du vil klage.

En klage skal altid sendes inden 4 uger fra den dag, hvor du fik afgørelsen.

Ring eller skriv til os, hvis du er tvivl om, hvordan du klager. Herudover kan du orientere dig om klageprocessen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette afsnit har vi brugt reglerne for bl.a. indgivelse af klage, frister, gebyrer m.v., der gælder for Miljø- og Fødevareklagenævnet, i

- lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

11. Retsgrundlag

Her kan du læse de reglerne, der er forudsætningen for permanent ekstensive-
ring.

11.1 EU-regler

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\)](#)

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik mv.](#)

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2016/ 679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF \(generel forordning om databeskyttelse\)](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækning af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse.](#)

11.2 Danske regler

[Bekendtgørelse nr. 130 af 23. januar 2026 om tilskud til permanent ekstensivering](#)

[Bekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020 om lov om Landdistriktsfonden](#)

[Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger \(databeskyttelsesloven\)](#)

[Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 om forvaltningsloven](#)

[Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 om offentlighed i forvaltningen](#)

Bilag 1: Sådan søger du tilsagn og udbetaling via ansøgning til permanent ekstensivering

Når du søger tilskud til permanent ekstensivering, skal du benytte Styrelsens særlige ansøgningsskema til permanent ekstensivering. Nedenfor er beskrevet processen for ansøgning om tilsagn og udbetaling.

Skemaet ligger på Styrelsens selvbetjeningside Tast selv. Skemaet består af tre faner:

- Ansøger,
- Markplan,
- Bemærkninger og dokumenter,

Derudover skal du indtegne dine marker i Styrelsens Internet markkort.

[Gå til Styrelsens selvbetjening, Tast selv](#)

Læs her, hvordan du opretter en ansøgning:

1. Opret skema

Log på Styrelsens Tast selv.

- Vælg "Ansøg og indberet"

Selvbetjening

Forside Indblik **Ansøg og indberet** Markkort Alle sager Lister Betalingsrettigheder Fuldmagter

- Vælg "Opret nyt skema"

Ansøg og indberet

Søg efter skema

Fra Til
Dag Måned År Dag Måned År
09 01 2023 08 01 2024
Søg

Opret nyt skema

- Rul ned til "Permanent ekstensivering CAP" og tryk på "+"

- Vælg "Opret"

- Permanent ekstensivering CAP		Tilskudsordning til permanent ekstensivering af landbrugsarealer mhp. forbedring af miljø, klima og natur
Skematype	Produktionsår	Frist på ansøgning
Ansøgning	2026	22.04.2026
Opret		

Skemaet oprettes og åbnes automatisk. Åbner det ikke, kan du finde skemaet under "Alle sager", klikke på "+" og så åbne skemaet via "Rediger skema".

2. Udfyld grundlæggende oplysninger

På første side af ansøgningsskemaet skal du:

- udfylde ansøgeroplysninger og
- læs erklæring og sæt kryds i "Jeg accepterer Erklæring"
- evt. udfylde konsulentoplysninger

🔔 Du redigerer nu: Ansøgningsskema til permanent ekstensivering 2026, Journalnr. -----
Du har ikke tilknyttet et elektronisk markkort til dette skema.

[Maksimér skema](#) []

Startside Markplan Bemærkninger og dokumenter

Velkommen til ansøgning om permanent ekstensivering

3. Udfyld markkortet i Internet Markkort

Nu skal du åbne Internet Markkort (IMK) via "Vis/Tilknyt markkort". Her skal du oprette og redigere marker, så de passer til din ansøgning. Arealer, der ikke indtegnes, får som udgangspunkt ikke tilsagn.

ANSØG OG INDBERET

Rediger ansøgning

Vælg funktion ②

Vælg ▼ Udfør Indsend Skemakontrol **Vis/Tilknyt markkort** Print Gem Luk

I Internet markkort skal du starte med at:

- oprette et nyt (tomt markkort) eller
- importere et markkort fra eget system eller
- tilknytte et markkort, du tidligere har arbejdet med, f.eks. fra Fællesskema (Kopier valgt og tilknyt)

Brugerprofilen permanent ekstensivering vil være tændt, når du går ind i Internet Markkort. Denne profil indeholder som udgangspunkt alle de lag, du skal bruge i din ansøgning. Har du brug for andre lag, kan du vælge "Default" i rullemenuen under "Korttemaer"

- Du kan læse mere om markkort og værktøjerne i Internet Markkort i "Sådan tegner du marker og får rettet markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken (Brugerguide til Internet Markkort)" som ligger på hjemmesiden.
- Det mest relevante afsnit er "Afsnit 3 – Når du skal tegne dine marker i Internet Markkort", men vær opmærksom på at brugerguiden især er rettet mod grundbetaling og fællesskema.

Når du er færdig med at tegne dine marker i Internet Markkort, skal du gå tilbage i skemaet.

4. Udfyld siden Markplan

Efter du har tegnet dine marker i Internet Markkort, skal du hente dem ind i skemaet, og tage stilling til arealanvendelse.

Vælg "Hent marker", som indhenter oplysninger om dine marker i kortet fra IMK.

Ansøgning om permanent ekstensivering

På denne side angiver du de arealer, som indgår i ansøgning om tilsagn og udbetaling. Du tilknytter et markkort og indtegner markerne. Ved hjælp af knappen 'Hent marker' indlæses du markerne i skemaet.

[Læs mere om udfyldelse af siden her](#)

Markplan

Viser 25 elementer pr side

Hent marker

Søg:

Mark	Markblok	Areal fra markkort	Område definition	Registreret arealanvendelse i 2022-2024	Ansøgt arealanvendelse i 2022-2024	Ejerlav og matrikel nr.
Ingen marker indlæst. Du kan tegne dine marker i det tilknyttede markkort og hente dem ind i tabellen.						

Viser 1 - 1 elementer ud af 1

Førrige 1 Næste

Vær opmærksom på, at hver gang, du ændrer i dine indtegnede marker i Internet Markkort, skal du hente markerne ind i skemaet igen.

Derefter kan du vælge i arealanvendelse i anden kolonne fra højre. Vi bruger arealanvendelsen i referenceperioden samt dit areals placering indenfor de udpegede områder til at beregne størrelsen af dit tilskud.

Viser 25 elementer pr side

Hent marker

Søg:

Mark	Markblok	Areal fra markkort	Område definition	Registreret arealanvendelse i 2022-2024	Ansøgt arealanvendelse i 2022-2024	Ejerlav og matrikel nr.
OMD1	521224-42	4,51 ha	Kulstofrige arealer / Vådområdepotentiale og kvælstofindsatsbehov	Omdrift	☒ Omdrift ☐ Permanent græs	Engesvang By, Engesvang 1i
OMD2	521224-62	1,65 ha	Kulstofrige arealer / Vådområdepotentiale og kvælstofindsatsbehov	Omdrift	☒ Omdrift ☐ Permanent græs	Engesvang By, Engesvang 2d
OMD3	521224-33	2,48 ha	Kvælstofindsatsbehov	Omdrift	☒ Omdrift ☐ Permanent græs	Engesvang By, Engesvang 2ad
OMD4	524222-09	5,28 ha		Omdrift	☒ Omdrift ☐ Permanent græs	Pårup By, Engesvang 2d
PG1	520226-87	7,78 ha	Kulstofrige arealer / Vådområdepotentiale og kvælstofindsatsbehov	Permanent græs	☐ Omdrift ☒ Permanent græs	Engesvang By, Engesvang 2ar
PG2	521226-72	2,48 ha	Kvælstofindsatsbehov	Permanent græs	☐ Omdrift ☒ Permanent græs	Engesvang By, Engesvang 3nø
Sum		24,18 ha				

Viser 1 - 6 elementer ud af 6

Førrige 1 Næste

Hvis du vælger en anden arealanvendelse, end det der fremgår af kortlaget "Referencekort PE 2022-2024", vil der komme en lille advarselstrekant (i eksemplet vist ved mark 3):

Markplan

Viser 25 elementer pr side

Hent marker

Søg:

Mark	Markblok	Areal fra markkort	Område definition	Registreret arealanvendelse i 2022-2024	Ansøgt arealanvendelse i 2022-2024	Ejerlav og matrikel nr.
OMD1	521224-42	4,51 ha	Kulstofrige arealer / Vådområdepotentiale og kvælstofindsatsbehov	Omdrift	☐ Omdrift ☒ Permanent græs	Engesvang By, Engesvang 11
OMD2	521224-62	1,65 ha	Kulstofrige arealer / Vådområdepotentiale og kvælstofindsatsbehov	Omdrift	☒ Omdrift ☐ Permanent græs	Engesvang By, Engesvang 2d
OMD3	521224-33	2,48 ha	Kvælstofindsatsbehov	Omdrift	☒ Omdrift ☐ Permanent græs	Engesvang By, Engesvang 2ad
OMD4	524222-09	5,28 ha		Omdrift	☒ Omdrift ☐ Permanent græs	Pårup By, Engesvang 2d
PG1	520226-87	7,78 ha	Kulstofrige arealer / Vådområdepotentiale og kvælstofindsatsbehov	Permanent græs	☐ Omdrift ☒ Permanent græs	Engesvang By, Engesvang 2ar
PG2	521226-72	2,48 ha	Kvælstofindsatsbehov	Permanent græs	☒ Omdrift ☐ Permanent græs ⚠	Engesvang By, Engesvang 3nø
Sum		24,18 ha				

Viser 1 - 6 elementer ud af 6

Forrige 1 Næste

Du skal huske at skrive en bemærkning om, hvorfor den konkrete mark skal have denne arealanvendelse og vedhæfte dokumentation.

5. Udfyld evt. bemærkninger og Dokumenter

Du har mulighed for at oprette bemærkninger og vedhæfte filer på siden Bemærkninger og Dokumentation, hvis du har valgt et areal som vi har registreret som permanent græs som omdrift, ønsker en anden arealanvendelse, eller har andre bemærkninger, f.eks. til blokerende fejl i skemakontrollen:

Tilføj bemærkning:

- Marker i Indsæt bemærkning
- Skriv evt. fejlkode
- Tryk Gem bemærkning

Tilføj bemærkning
Tilføj dokumentation

Tilføj bemærkning

På denne fane kan du tilføje bemærkninger.

Indsæt bemærkning

Vælg område Indtast fejlkode ⓘ

Ansøgning 423710

Bemærkning

Test bemærkning

+ Gem bemærkning

Opret gerne en bemærkning per emne, da det letter sagsbehandlingen væsentligt.

- Rediger eller slet bemærkningen ved at trykke på de tre prikker ud for bemærkningen:

Område	Fejlkode	Bemærkning	Dato
Ansøgning	423...	Test bemærkning	12. august 2024

Vedhæft dokumentation:

- Vælg underfanen Tilføj dokumentation

- Tryk på Vedhæft fil

- Skriv titel

Filnavn	Beskrivelse	Vedhæftet
description	ansoegningsskema.pdf	08/01/2024

6. Kontrol af ansøgningen

For at kunne indsende Fastholdelsesskema, skal systemet tjekke, om det er korrekt udfyldt. Der kan være blokeringer i både skemaet og i Internet Markkort, som du skal rette, inden du kan indsende.

- Tryk på "Skemakontrol" for at få systemet til at tjekke, om ansøgningen er OK.
- Tryk på "Indsend", når alle blokeringer er løst.

ANSØG OG INDBERET

Rediger ansøgning

Vælg funktion ⓘ

Vælg Udfør

ⓘ Du redigerer nu: Ansøgningsskema til permanent ekstensivering 2026, journalnr.
Du har tilknyttet markkort PE2026 til dette skema.

[Maksimer skema](#) 🗄️

Startside Markplan Bemærkninger og dokumenter

Du modtager herefter en kvittering direkte i din indbakke i Tast selv.

Du kan efterfølgende redigere i din indsendte ansøgning, men kun frem til ansøgningsfristen.

Links til andre vejledninger om Tast selv og Internet Markkort:

[Brugerguides og videoer om Tast selv](#)

Bilag 2. anbefalede hjemmehørende plantearter til udsåning

Oversigt over hjemmehørende plantearter anbefalet til udsåning på arealer med tilsagn om permanent ekstensivering. Listen er udarbejdet på baggrund af et notat fra Aarhus Universitet (Strandberg B og Bruus M. 2024). Styrelsen har på baggrund af høringssvar suppleret listen med nogle enkelte arter, herunder halvsnyltre og nogle græsser.

I tabellen er arterne opdelt efter om de er egnede til såning i hele landet eller primært i en af de to biogeografiske regioner i Danmark, samt om de er bedst egnede til tørre eller fugtige jorder. For alle arter fremgår dansk navn, videnskabeligt navn, livsvarighed, præferencer i forhold til fugtighed, jordbund og næringsforhold samt hvilke naturtyper arten hyppigt forekommer. Listen over de hjemmehørende arter er vejledende.

Er du i tvivl om, hvorvidt en art, der ikke er på listen i bilag 2, er hjemmehørende eller ej, kan du slå den op i databasen arter.dk

Her kun du under 'Herkomst' se, om den har en 'Naturlig forekomst' eller f.eks. er 'Introduceret' (ikke-hjemmehørende) eller 'Invasiv' (ikke-hjemmehørende). Haveplanter er ikke med i databasen.

Arter til udsåning i hele Danmark, varieret jordbund

Dansk navn	Videnskabeligt navn	Livsvarighed	Fugtighed		Jordbund			Næringsforhold		Andet	Naturtyper
			tør	fugtig	våd	sand	ler	Næringsfattig	Næringsrig		
almindelig røllike	<i>Achillea millefolium</i>	flerårig	x	x		x	x	x	x		vejkanter, skrænter, overdrev, ruderaer, kultur- og strandenge
liden klokke	<i>Campanula rotundifolia</i>	flerårig	x	x		x	x	x			overdrev, skrænter, vejkanter, hegn, grå klit
almindelig knopurt	<i>Centaurea jacea</i>	flerårig	x	x		x	x	x		muld, kalk	vejkanter, vedvarende græsmarker, grusgrave, kulturenge, skrænter
gederams	<i>Chamaenerion angustifolium</i>	flerårig	x	x		x	x		x		skovlysninger og -rydninger, klithede, grøn klit, markskel
horsetidsel	<i>Cirsium vulgare</i>	toårig	x	x		x	x		x		vejkanter, ruderaer,

											vedvarende græsmarker, overdrev
almindelig hundegræs	<i>Dactylis glomerata</i>	fler-årig	x	x		x	x		x		vedvarende græsmarker, vejkanter
vellugtende gulaks	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	fler-årig	x	x		x	x	x			Moser, enge, overdrev, klitter
dunethavre	<i>Helictotrichon pubescens</i>	fler-årig	x			x	x	x			Overdrev, skrænter
mosebunke	<i>Deschampsia cespitosa</i>	fler-årig	x	x		x	x	x	x		moser, skove, enge
almindelig kongepen	<i>Hypochaeris radicata</i>	fler-årig	x	x		x	x	x			vejkanter, overdrev, skrænter, klitter
hvid okseøj	<i>Leucanthemum vulgare</i>	fler-årig	x	x		x	x	x			græsmarker, kulturenge, skrænter, vejkanter
markfor-glemmej	<i>Myosotis arvensis</i>	en-toårig	x	x		x	x		x		agerjord, vejkanter
lancetvej-bred	<i>Plantago lanceolata</i>	fler-årig	x	x		x	x	x			overdrev, skrænter, vejkanter, vedvarende græsmarker, ruderaler
tormentil	<i>Potentilla erecta</i>	fler-årig	x	x		x	x	x		Tørvebund	tørverige enge, hedebakker, morbund i skov, egekrat
almindelig brunelle	<i>Prunella vulgaris</i>	fler-årig	x	x		x	x	x	x		overdrev, enge, vedvarende græsmarker, kær, vekanter
alm. syre	<i>Rumex acetosa</i>	fler-årig	x	x		x	x		x		enge, overdrev, vejkanter
rejnfan	<i>Tanacetum vulgare</i>	fler-årig	x	x		x	x	x	x		vejkanter, skrænter, ved bebyggelse, strandvolde
bugtet kløver	<i>Trifolium medium</i>	fler-årig	x	x		x	x	x	x		skrænter, overdrev, vejkanter, skovbryn, langs skovveje

rød-kløver	<i>Trifolium pratense</i>	fler-årig	x	x		x	x	x	x		skrænter, strandoverdrev, vedvarende græsmarker, vejkanter
lugtløs kamille	<i>Tripleurospermum inodorum</i>	en-årig	x	x		x	x		x		agerjord, vejkanter, skrænter, rudera-ter
musevikke	<i>Vicia cracca</i>	fler-årig	x	x		x	x	x	x		lysåbne hegn og krat, vejkanter, skrænter, klitter, strandvolde
almindelig stedmoderblomst	<i>Viola tricolor</i>	entoårig	x	x		x		x			overdrev, agerjord
liden skjaller	<i>Rhinanthus minor</i>	en-årig	x	x		x	x	x		halv-snylter	enge, strandenge, klit- og hedelavninger, vejkanter
stor skjaller	<i>Rhinanthus angustifolius</i>	en-årig	x	x		x	x	x		Kalk halv-snylter	Enge, overdrev
rødtop sp.	<i>Odontites sp.</i>	en-årig	x	x		x	x	x	x	halv-snylter	Enge, strandenge, overdrev
øjen-trøst sp.	<i>Euphrasia sp.</i>	en-årig	x	x		x	x	x		halv-snylter	Enge, strandoverdrev, overdrev

Arter til udsåning i hele Danmark, tør jordbund

Dansk navn	Videnskabeligt navn	Livsvarighed	Fugtighed		Jordbund			Næringsforhold		Andet	Naturtyper
			tør	fugtig	våd	sand	ler	Næringsfattig	Næringsrig		
rundbælg	<i>Anthyllis vulneraria</i>	fler-årig	x			x		x			klitter, strandoverdrev, sandede skrænter, overdrev, vejkanter
liden burre	<i>Arctium minus</i>	toårig	x			x	x		x		vejkanter, rudera-ter, omkring bebyggelser
vild gul-lerod	<i>Daucus carota</i>	toårig	x			x	x	x	x		vejkanter, græsmarker, sydvendte skrænter, stenede strandbredder

knol- det mjød- urt	<i>Filipendula vulgaris</i>	fler- årig	x			x	x	x		kalk	skrænter, bakker, overdrev
gul- snerre	<i>Galium ve- rum</i>	fler- årig	x			x		x			overdrev, skræn- ter, grå klit, strand, vejkanter
blod- rød storke- næb	<i>Geranium sanguineum</i>	fler- årig	x			x	x		x		bakker, skrænter, vejkanter, strand- volde
smal- bladet høge- urt	<i>Hieracium umbellatum</i>	fler- årig	x			x	x	x			klitter, heder, skrænter, over- drev, krat
prik- bladet peri- kon	<i>Hypericum perforatum</i>	fler- årig	x			x	x	x			skrænter, over- drev, lysåbne krat, vejkanter
blå- munke	<i>Jasione montana</i>	toårig	x			x		x			skrænter, bakker, overdrev, strand- overdrev, grå klit
blåhat	<i>Knautia ar- vensis</i>	fler- årig	x			x	x	x			overdrev, vejkan- ter, skrænter
almin- delig kællin- getand	<i>Lotus corni- culatus</i>	fler- årig	x			x	x	x			overdrev, strand- overdrev, vejkan- ter, grå klit
håret høge- urt	<i>Pilosella of- ficinarum</i>	fler- årig	x			x		x		kalk	overdrev, skræn- ter, kligheder, grå klit
rød- knæ	<i>Rumex ace- tosella</i>	fler- årig	x			x		x			overdrev, strand- overdrev, grå klit, vedvarende græs- marker, vejkanter, agerjord, skovryd- ninger
bi- dende stenurt	<i>Sedum acre</i>	fler- årig	x			x		x			overdrev, stengær- der, vejkanter, strandvolde
græs- bladet flad- stjerne	<i>Stellaria graminea</i>	fler- årig	x					x			overdrev, skræn- ter, vejkanter, strandoverdrev, grøn klit
smal- bladet timian	<i>Thymus ser- pyllum</i>	fler- årig	x			x		x			overdrev, skræn- ter, kystskrænter
hare- kløver	<i>Trifolium arvense</i>	fler- årig	x			x		x			overdrev, skræn- ter, grå og grøn klit
filtbla- det konge- lys	<i>Verbascum thapsus</i>	toårig	x			x	x		x		skrænter, gærder, grusgrave, lysåbne hegn

hunde- viol	<i>Viola canina</i>	fler- årig	x			x	x	x			vejkanter, skræn- ter, overdrev, grå klit, samt lysåbent krat og skov
krat- viol	<i>Viola rivini- ana</i>	fler- årig	x			x	x	x	x	muld	lysåben løvskov og krat, overdrev, klit- ter
bakke- svingel	<i>Festuca bre- vipila</i>	fler- årig	x			x	x	x			på strandoverdrev og kystnære tørskrænter

Arter til udsåning i hele Danmark, fugtig jordbund

Dansk navn	Videnska- beligt navn	Livs- va- rig- hed	Fugtighed		Jordbund			Næringsfor- hold		An- det	Naturtyper
			tør	fug- tig	våd	sand	ler	Næ- rings- fattig	Næ- rings- rig		
angelik	<i>Angelica sylvestris</i>	fler- årig		x		x	x	x	x	muld	skovkanter og lys- åbent krat, enge,
vild kørvel	<i>Anthriscus sylvestris</i>	fler- årig		x		x	x		x		vejkanter, langs jernbaner, skov- kanter, enge
gåse- poten- til	<i>Argentina anserina</i>	fler- årig		x		x	x		x	tåler salt	strandenge, strande, vejkanter, enge, tørvegrave, ved vandhuller
kær- tidsel	<i>Cirsium pa- lustre</i>	toårig		x		x	x	x		hu- mus	skovlysnings, mo- ser, fugtige enge
fløjls- græs	<i>Holcus lanatus</i>	fler- årig		x		x	x	x			enge, vejkanter
gul flad- bælg	<i>Lathyrus pratensis</i>	fler- årig		x		x	x		x		enge, lysåbne krat, vejkanter
tæt- blom- stret hinde- bæger	<i>Limonium vulgare</i>	fler- årig		x		x	x		x	kyst- nært, tåler salt	strandenge
bi- dende ranun- kel	<i>Ranunculus acris</i>	fler- årig		x		x	x	x	x		fugtige enge og vejkanter, vandli- dende agerjord, fugtig skovbund
lav ra- nunkel	<i>Ranunculus repens</i>	fler- årig		x		x	x	x	x		halvfugtige enge, overdrev og vej- kanter
høst- borst	<i>Scorzonero- ides autum- nalis</i>	fler- årig		x		x	x		x		halvfugtige vejkan- ter, overdrev, enge, strandenge, vedvarende græs- marker

ager- svine- mælk	<i>Sonchus ar- vensis</i>	fler- årig		x		x	x	x	x		strandvolde, klit- ter, agerjord, rude- rater
kær- galte- tand	<i>Stachys pa- lustris</i>	fler- årig		x		x	x		x		rørsump, langs grøfter, vandli- dende agerjord, ru- derater
djæ- velsbid	<i>Succisa pra- tensis</i>	fler- årig		x		x	x	x		hu- mus	moser, enge, skrænter, over- drev, fugtig hede
følfod	<i>Tussilago farfara</i>	fler- årig		x			x	x	x		fugtig bund på skrænter, vejkan- ter og ved bebyg- gelser
tve- skæg- get æren- pris	<i>Veronica chamaedrys</i>	fler- årig		x		x	x	x	x	muld	enge, vejkanter, gravhøje, skovbryn og langs skovveje

Arter til udsåning i hele Danmark, fugtig til våd jordbund

Dansk navn	Videnska- beligt navn	Livs- va- rig- hed	Fugtighed		Jordbund			Næringsfor- hold		An- det	Naturtyper
			tør	fug- tig	våd	sand	ler	Næ- rings- fattig	Næ- rings- rig		
eng- karse	<i>Cardamine pratensis</i>	fler- årig		x	x	x	x	x	x		fugtige enge og kærmoser
almin- delig mjød- urt	<i>Filipendula ulmaria</i>	fler- årig		x	x	x	x	x	x	hu- mus	ellesump og aske- skov, enge, grøn- ter, langs vandløb
eng- nellike- rod	<i>Geum rivale</i>	fler- årig		x	x	x	x	x			ellesump, våd lys- åben skov, enge, langs vandløb
sump- kællin- getand	<i>Lotus pedunculata</i>	fler- årig			x	x	x	x	x	hu- mus	enge, kær, væld
almin- delig fredløs	<i>Lysimachia vulgaris</i>	fler- årig			x	x	x	x	x		moser, sumpe, sø- og åbredder, lys- åben, fugtig skov- bund
katte- hale	<i>Lythrum sa- licaria</i>	fler- årig			x	x	x	x	x		rørsump, ellesump, kærmoser, sø- og åbredder, grøn- ter
vand- mynte	<i>Mentha aquatica</i>	fler- årig			x	x	x		x		rørsump, langs van- løb, våde enge, kær- og vældmo- ser, skovsumpe

eng- for- glem- migej	<i>Myosotis scorpioides</i>	fler- årig			x	x	x		x		fugtige enge, ved søer og langs vand- løb
strand- asters	<i>Tripolium vulgare</i>	fler- årig		x	x	x	x		x	Kyst- nært, tåler salt	strandeng, strand- sump
læge- bal- drian	<i>Valeriana officinalis</i>	fler- årig		x	x	x	x		x	kalk	fugtige enge, grøf- ter, fugtig, lysåben skov og krat

Arter til udsåning i Østdanmark, varieret jordbund

Dansk navn	Videnska- beligt navn	Livs- va- rig- hed	Fugtighed		Jordbund			Næringsfor- hold		An- det	Naturtyper
			tør	fug- tig	våd	sand	ler	Næ- rings- fattig	Næ- rings- rig		
almin- delig bjørne- klo	<i>Heracleum sphondy- lium</i>	toårig	x	x		x	x		x		vejkanter, krat, skovkanter
skov- flad- bælg	<i>Lathyrus sylvestris</i>	fler- årig	x	x			x	x			skovkanter, hegn, skrænter
hulkra- vet ko- driver	<i>Primula ve- ris</i>	fler- årig	x	x		x	x	x			overdrev, bakker, skrænter, tørre enge, skovkanter
skov- flad- bælg	<i>Lathyrus sylvestris</i>	fler- årig	x	x			x	x			skovkanter, hegn, skrænter

Arter til udsåning i Østdanmark, tør jordbund

Dansk navn	Videnska- beligt navn	Livs- va- rig- hed	Fugtighed		Jordbund			Næringsfor- hold		An- det	Naturtyper
			tør	fug- tig	våd	sand	ler	Næ- rings- fattig	Næ- rings- rig		
stor knop- urt	<i>Centaurea scabiosa</i>	fler- årig	x			x	x	x	x	kalk	vejkanter, skræn- ter, overdrev
høj sten- kløver	<i>Melilotus altissimus</i>	toårig	x			x	x	x	x		strandvolde, strandoverdrev, di- ger, klinger
mark- krage- klo	<i>Ononis spi- nosa</i>	fler- årig	x			x	x	x			skrænter, over- drev, vejkanter

merian	<i>Origanum vulgare</i>	fler-årig	x			x	x	x		kalk	skrænter, krat, skov- og vejkanter
smalbladet klokke	<i>Campanula persicifolia</i>	fler-årig		x		x	x	x		kalk	skrænter, bakker med krat
hjertergræs	<i>Briza media</i>	fler-årig	x	x		x	x	x		kalk	Skrænter, bakker, overdrev, enge, moser

Arter til udsåning i Østdanmark, fugtig jordbund

Dansk navn	Videnskabeligt navn	Livsvarighed	Fugtighed		Jordbund			Næringsforhold		Andet	Naturtyper
			tør	fugtig	våd	sand	ler	Næringsfattig	Næringsrig		
krybende læbeløs	<i>Ajuga reptans</i>	fler-årig		x			x		x	muld	løvskov, skovenge, kulturenge
løgkarse	<i>Alliaria petiolata</i>	toårig		x			x		x	muld	løvskov, krat, ruderate, haver
hjertertrøst	<i>Eupatorium cannabinum</i>	fler-årig		x			x		x		rørsumpe, lavmoser, vældskrænter, fugtig løvskov, krat, grøfter, strandrørsump
skovjordbær	<i>Fragaria vesca</i>	fler-årig		x		x	x		x	muld	bakker, skrænter, klinter, strandvolde

Arter til udsåning i Vestdanmark, tør jordbund

Dansk navn	Videnskabeligt navn	Livsvarighed	Fugtighed		Jordbund			Næringsforhold		Andet	Naturtyper
			tør	fugtig	våd	sand	ler	Næringsfattig	Næringsrig		
fåresvingel	<i>Festuca ovina</i>	fler-årig	x			x		x			overdrev, hede, klit

Bilag 3: Vægtningsfaktorer til brug for sanktionering.

Her kan du se vægtningsfaktorer, der bruges til sanktion ved overtrædelse af forpligtelser under permanent ekstensivering.

For hver forpligtelse er der fastlagt vægtningsfaktor ud fra en faglig vurdering af alvor og omfang af overtrædelserne i forhold til formålet med tilskudsordningen.

Der anvendes følgende vægtningsfaktorer:

- 10 % nedsættelse
- 25 % nedsættelse
- 50 % nedsættelse
- 100 % nedsættelse

En overtrædelse på arealniveau medfører kun nedsættelse i forhold til den pågældende arealstørrelse, hvor overtrædelsen er konstateret. Overtrædelse af hhv. § 12, stk. 2, nr. 11 og § 14, nr. 1 og 2 vil dog typisk medføre en nedsættelse i forhold til hele arealet med tilsagn om permanent ekstensivering. Bemærk, at vægtningsfaktorerne omfatter alle tilsagnsarealer, uanset tilskudssats.

Bestemmelse Bekendtgørelse om permanent ekstensivering (udkast)	Forpligtelse	Overtrædelse	Vægtningsfaktor
§ 12, stk. 2, nr. 1	Arealet skal permanent henligge som ekstensivt græs- eller naturareal.	Der er på arealet etableret bygning, vej eller lignende.	1,0
§ 12, stk. 2, nr. 2	Arealet må ikke jordbehandles eller omlægges.	Areal på 0,05 ha (500 m ²) eller derunder er jordbehandlet eller omlagt.	0,25
		Areal på over 0,05 ha er jordbehandlet eller omlagt.	0,5
§ 12, stk. 2, nr. 3	Arealerne må ikke tilføres gødning, bortset fra den gødning, der efterlades af græssende husdyr.	Areal er gødsket.	1,0
§ 12, stk. 2, nr. 4	Arealerne må ikke tilføres jordforbedringsmidler.	Areal er tilført jordforbedringsmidler.	0,5
§ 12, stk. 2, nr. 5	Arealerne må ikke tilføres plantebeskyttelsesmidler.	Areal er pletsprøjtet.	0,5
		Areal er fladesprøjtet.	1,0
§ 12, stk. 2, nr. 6	Arealerne må ikke anvendes til etablering af anlæg til vedvarende energi.	Areal er anvendt til etablering af anlæg til vedvarende energi.	1,0
§ 12, stk. 2, nr. 7	Arealerne må ikke anvendes til etablering af skov eller permanente afgrøder, herunder ikke anvendes til energi-, lav- eller stævningskov.	Areal er tilplantet med skov eller permanente afgrøder.	0,5
§ 12, stk. 2, nr. 8	Skov på arealerne må ikke anvendes til skovproduktion.	Arealerne er anvendt til skovproduktion	1,0
§ 12, stk. 2, nr. 9	Arealerne må ikke anvendes til dyrkning af afgrøder, herunder ikke anvendes til frøproduktion, dyrkning af	Areal er anvendt til dyrkning af afgrøder.	1,0

	energiafgrøder, prydvækster, pyntegrønt og juletræer. Det er dog tilladt at anvende græs og anden plantevækst på arealerne til græsning, slæt, røorskær eller lignende.		
§ 12, stk. 2, nr. 10	Ved græssende dyr på arealerne, skal overgræsning undgås og plantedække opretholdes.	Plantedækket er brudt som følge af overgræsning	0,5
§ 12, stk. 2, nr. 11	Der må ikke tilskuds fodres på arealerne. Omfatter også tilskuds fodring af vildt. Tilskuds fodring af kalve under 6 måneder i kalveskjul og halm til strøelse er dog tilladt. Mineraler betragtes ikke som tilskuds foder.	Tilskuds fodring med halm, hø eller wrap hø. (Vægtningen gælder hele arealet i indhegningen, uanset om fodringen alene vedrører en lille del).	0,1
		Tilskuds fodring med ensilage, kraftfoder, korn eller foderpiller m.v. (Vægtningen gælder hele arealet i indhegningen, uanset om fodringen alene vedrører en lille del).	0,25
§ 12, stk. 2, nr. 12	Aktiviteter, bortset fra græsning, som ejere og forpagtere iværksætter eller tillader på den del af arealerne, der ligger nærmere end fem meter fra åbne vandløb, søer over 100 m ² og kystlinjer, skal udføres på en måde, der ikke medfører erosion af nævnte del af arealerne. Afstanden regnes fra vandløbets eller søens øverste kant eller for så vidt angår kystlinjer fra årets normale højeste vandtandslinje.	Aktiviteter, der medfører erosion af areal.	0,5
§ 12, stk. 2, nr. 13	Den påtaleberettigede myndighed skal have adgang til arealerne i forbindelse med kontrol og til at anvende satellitovervågning i forbindelse med kontrollen.	Der er ikke adgang.	1,0
§ 12, stk. 3, nr. 1	I tilsagnsperioden er servitutbestemmelserne ikke til hinder for omlægning og jordbehandling ved etablering af en frøblanding bestående af hjemmehørende plantearter på arealer med en HNV-værdi på under 5, jf. for ansøgningsåret 2026 kort.lbst.dk/744 »HNV 5-13, 2026«.	Der er udsået med ikke-hjemmehørende arter	0,1
§ 12, stk. 3, nr. 2	I tilsagnsperioden er servitutbestemmelserne ikke til hinder for etablering af småbiotoper på arealer med en HNV-værdi på under 5, jf. for ansøgningsåret 2026 kort.lbst.dk/744 »HNV 5-13, 2026«. Ved småbiotoper forstås arealer på højst 1,0 ha, som med tilgroning eller tilplantning kan fungere som levesteder for vilde planter og dyr. Der skal være en afstand på mindst fem meter mellem småbiotopen og andre småbiotoper. En småbiotop kan dog ligge mindre end 5 meter fra en anden småbiotop, når det samlede areal af småbiotoperne ikke udgør mere end 1,0 ha.	Et tilgroet eller tilplantet areal udgør mere end 1,0 ha og højst 1,5 ha.	0,01
		Et tilgroet eller tilplantet areal udgør mere end 1,5 ha og højst 2,0 ha.	0,25
		Et tilgroet eller tilplantet areal udgør mere end 2,0 ha.	0,50
		Bestemmelsen om afstand mellem småbiotoper er ikke overholdt.	0,1

§ 21, stk. 2	Ved årlig indberetning, der ikke er indgivet ved fristen for forsinket indgivelse, pålægges en administrativ sanktion svarende til en tredjedel af tilskuddet.	Arealet er ikke indberettet i ekstensiveringsskemaet senest ved fristen for forsinket indberetning	1,0
§ 22, stk. 1, nr. 1-3	Ved manglende indberetning af alle bedriftens landbrugsarealer pålægges en administrativ sanktion	Arealet, der ikke er indberettet i ekstensiveringsskemaet, udgør mere end 3 pct. og op til og med 10 pct. af tilsagnsarealet.	0,01
		Arealet, der ikke er indberettet i ekstensiveringsskemaet, udgør mere end 10 pct. og op til og med 20 pct. af tilsagnsarealet. Det ikke indberettede areal udgør ikke mere end 5 ha.	0,01
		Arealet, der ikke er indberettet i ekstensiveringsskemaet, udgør mere end 10 pct. og op til og med 20 pct. af tilsagnsarealet. Det ikke indberettede areal udgør mere end 5 ha.	0,02
		Arealet, der ikke er indberettet i ekstensiveringsskemaet, udgør mere end 20 pct. af tilsagnsarealet. Det ikke-indberettede areal udgør ikke mere end 5 ha.	0,01
		Arealet, der ikke er indberettet i ekstensiveringsskemaet, udgør mere end 20 pct. af tilsagnsarealet. Det ikke indberettede areal udgør mere end 5 ha, men ikke mere end 10 ha.	0,02
		Arealet, der ikke er indberettet i ekstensiveringsskemaet, udgør mere end 20 pct. af tilsagnsarealet. Det ikke indberettede areal udgør mere end 10 ha.	0,03

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V

www.sgav.dk